

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

SZÉCHENYI 2020

VÁSÁROSNAMÉNY

HELYI IFJÚSÁGI CSELEKVÉSI TERV

2018.

TARTALOMJEGYZÉK

Előzmény	3
Helyzetáttekintés: Európai Unió, szociális intézkedések	4
Helyzetáttekintés: Hazai viszonylatok.....	11
Stratégiai irányvonalak.....	14
Az Ifjúsági Stratégia céljai	17
A kutatás célja, módszere	20
A minta jellemzői.....	21
Beavatkozási területek	28
Egészséges életmód, káros szenvedélyek, prevenció	28
Érdekérvényesítés, közéleti szerepvállalás.....	30
Információszolgáltatás, közösségi terek	36
Szabadidő, sport	38
Oktatás (formális és nem-formális)	41
Kultúra, művelődés	44
Foglalkoztatás, pályaválasztás	47
Természetes támogató rendszer (család)	50
Mobilitás.....	52
SWOT – Analízis	55
Az Ifjúsági Stratégiában megfogalmazott feladatok.....	57
1. melléklet: Kérdőív	61
2. melléklet: Interjúvázlat.....	110

ELŐZMÉNY

Vásárosnamény Város Ifjúsági Cselekvési Terve (ICST) 2018-ban készült a szerző szociológusok mellett a korosztály, a korosztállyal aktívan foglalkozó intézmények szervezetek és közösségek részvételével. A terv létrejöttét az önkormányzat azon szándéka is vezette, hogy jobban megismerje a korosztály szükségleteit, igényeit, terveit és beérkezett információkra alapozva olyan döntéseket hozhasson, amelyek válaszokat adnak a felmerült problémákra, kielégíthetik a szükségleteket.

Az Önkormányzat a korosztályra és az igényekre nem problémaként, hanem lehetőségként tekint, amelyeket használva élhetőbb várossá fejlesztik Vásárosnaményt.

A terv elkészülte során a készítő „idegen” szemmel (a szerzők nem vásárosnaményi illetőségűek) is tapasztalhatták, hogy a felelős városvezetés a fiatalokkal történő munkát egyfajta befektetésként kezeli, és partnerként vonja be a korosztályt az őket érintő döntés előkészítésbe. Igyekeznek olyan környezetet teremteni az itt életüket tervező fiataloknak, amely igazodik a fiatalok életmódjához, gyors életritmusához, kapcsolati hálójához.

Az ICST elkészítése szervesen kapcsolódik az EFOP 1.2.11-16-2017-0061 jelű, Gólyafészek – Vásárosnamény fiataljainak helyben maradásáért elnevezésű fejlesztési projekthez. A projekt támogatásából nem csak a stratégiaalkotás folyamatára, hanem az abban leírtak megvalósítására is sor kerül a projektidőszakban.

HELYZETÁTTEKINTÉS: EURÓPAI UNIÓ, SZOCIÁLIS INTÉZKEDÉSEK

Jelen tanulmány a Vásárosnaményban élő ifjúság helyzetét kívánja bemutatni, áttekinteni. Mindezt tényszerű, e dokumentum elkészítésének céljából elvégzett kutatásból nyert empiriával, a megyeszékhely hasonló Ifjúsági Konceptiójának megvizsgálásával igyekszik megtenni, miközben kitekint az Európai Unió ajánlásaira, és törekszik arra, hogy beleépítse az Európai Unió által megfogalmazott irányvonalakat. Ebből adódóan az első feladat az európai szociális modellek áttekintése, megvizsgálása, változásának nyomon követése – hiszen ezek azok a dokumentumok, melyekben újra és újra megjelenik az ifjúság, a tanulás, a munkaerőpiacra történő sikeres integrálás igénye.

A jóléti kapitalizmus korszaka alatt az egyes kormányok által alkalmazott eltérő és igen sokszínű szociális stratégiák adaptálhatósága mára megváltozott. A kialakult, bizonytalan gazdasági és társadalmi problémákra már nem elegendő reagálni. Ezt felismerve napjaink társadalmi problémái leküzdésének érdekében a korrektív rendszerek helyett a preventív rendszerek kiépítése lett a cél, a megközelítés módja már nem deficit, hanem szufficit¹ jellegű. A szakértők belátták, hogy ebben a változó, felgyorsult világban újszerű, egységes és összehangolt szociális reformokra van szükség, melyeknek négy nagy kihívásra is választ kell majd adnia: az újonnan létrejött családformákra és azok problémáira, a tudásalapú gazdaság megszervezésére, valamint a nyugdíjrendszer megreformálására. A társadalomjobbító szándék válságáról beszélhetünk, amikor azzal a dilemmával találkozunk, melyik a jobb választás: amikor a társadalom a polgárait csak a munka mentén integrálja, vagy a társadalom egészének a felelőssége, hogy garantálja a tagjai megélhetésének feltételeit; jól érzékelhető, hogy a piaci viszonyokból fakadó versenyképesség és a szociális jogok állnak ellentétben.

2000-ben az Unió Lisszabonban tartott ülésén azt a célt tűzték ki, hogy az Európai Uniónak kell 2010-re a Világ legversenyképesebb, legdinamikusabban tudásalapú gazdaságává válnia. Ennek érdekében több és minőségileg jobb munkahelyre, valamint a társadalom kohéziójának növelésére volt szükség. Az új Uniós célok sokszorosan felértékeltek a szociálpolitika jelentőségét, melynek fogatosítása végett felszólították a

¹ bevételi többlet; a bevétel meghaladja a kiadást

Tanácsot, hogy készítsék el a közös álláspontokat a szociálpolitika jövőbeli irányairól. Az elfogadott Európai Szociálpolitikai Menetrend a szociálpolitika produktív jellegét domborította ki.

2000-ben a belga elnökség idején felkérték szakértők egy csoportját, hogy készítsenek el egy tanulmányt, amelynek célja napjaink égető problémáinak feltárása és azok feloldása volt. Gøsta Esping-Andersen és kollégái az „A new welfare architecture for EU?”² írásukban konkrét javaslatokat tettek, melyekben kitértek arra, hogy prevencióra kell cserélni a már idejét múlt, deficités korrekciót, passzív ellátás helyett pedig befektetések szükségesek, melyek hosszútávon megtérülnek - a tünetkezelést az átfogó probléma megoldására szükséges cserélni. A tagállamoknak hangsúlyosabban kell támogatnia a gyerekeket, a családokat és a nőket, illetve a szociális igazságosság jegyében mindenkinek egyenlő esélyeket kell biztosítani. A támogatások célzásakor leginkább a kritikus életszakaszokra javasolt koncentrálni: ilyen időszak a gyerekkor, az időskor.

Jelentésükben felhívják arra a figyelmet, hogy az alacsony minőségű munkák következménye az elégedetlenség - ebből pedig a stressz és számos egészségügyi probléma is kialakulhat. Szerintük a képességek, különböző kompetenciák növelésére kell koncentrálni támogatott képzésekkel, tréningekkel. A munkavállalók fizikai és szellemi egészsége elemi jelentőséggel bír ahhoz, hogy minőségi és innovatív munkát tudjanak végezni. Ezt az eredményt csak az egyének életminőségének javításával lehet elérni. Új szociális szerződés megalkotására tesznek javaslatot, amely magába foglalja a minimum garantált alapjövedelmet, a nemek közötti egyenlőséget, továbbá egy új nyugdíjrendszer melletti elköteleződési szándékot is. A szociális hálót, véleményük szerint, úgy kell átalakítani, hogy a fennálló három modell helyett egy egységes és harmonikus modell valósuljon meg Európában. Mindenkor bizonytalansági politikák kidolgozása szükséges az esetleges válságok megelőzése érdekében. Generációk közötti szerződéskötésnek kell létrejönnie, annak érdekében, hogy a múlt, a jelen és a jövő felelős felnőttei közös erőfeszítéssel nézzenek szembe a jövő kihívásaival.³

² <https://pdfs.semanticscholar.org/bc3f/661a6e43ef2b0220bcb4c05a5a94cbe8f3c8.pdf>

³ Juhász Gábor (2004): http://www.esely.org/kiadvanyok/2004_2/JUHASZ.pdf

Az új módszer alapja a gyors-életciklus keret, amely nem engedi állandósulni a hátrányos helyzetet, hanem a pillanatnyi beavatkozás helyett az életesélyek preventív megoldása kerül előtérbe. Fontos cél továbbá a társadalmi igazságosság alapelveinek helyreállítása. A gazdasági hatékonyság csak akkor igazolható, ha az az általános jólétet szolgálja. Az igazságosság több szempontból is értelmezhető; jelen esetben nem a kialakult status quo védelme és a Pareto elv⁴ kerül érvényesítésre, hanem az erős és tartós társadalmi szolidaritás. Előtérbe kerül a szociálpolitika, mint produktív beruházás - a humántőke elmélet, a nők munkába állítása, új családpolitika, nemek közötti egyenlőség.

Az új jóléti rendszer stratégiai prioritásai között öt beavatkozási terület szerepel:

- Az első a családpolitika átalakítása, oly módon, hogy az anyák a munkájukat össze tudják hangolni a gyerekneveléssel és mindehhez megfelelő támogatást kapjanak. Elő kell segíteni a nevelés, eltartás költségeinek méltányos elosztását. Ezen intézkedések bevezetésével csökkenthető a gyermekszegénység, munkaerőpiaci részvételi arány növelése a nők intenzívebb bevonásával, amely segíti egy hosszútávon fenntartható nyugdíjrendszer fenntartását is. Valamint hozzájárulhat a szülésszám növekedéséhez is.
- Második beavatkozási terület a későbbi nyugdíjba vonulás ösztönzése. Napjaink problémája a nyugdíjcsökkentés, a kitolt nyugdíjkorhatár, valamint a privatizálásból következő nehézségek. Az alapproblémát a generációkon belüli eloszlási problémák jelentik, valamint az elöregedő társadalom. A megoldás a munkaerőpiaci részvétel növelése a nyugdíjaskorúakkal, valamint a nők bevonásával. Rugalmas nyugdíjrendszer, illetve a későbbi nyugdíjba vonulás ösztönzése lehet a megoldás. Az oktatási szakadék szűkülése képessé teszi az időseket az átképzésre és az élethosszig tartó tanulásra⁵ is.

⁴ 80-20 elv: számos esetben az okok 20%-ára vezethető vissza a következmények 80%-a.

⁵ Lifelong learning (LLL)

- Harmadik terület a beruházás a gyerekekbe és a felnevelésük költségeinek szocializálása. A második világháború után a szociálisprogramok középpontjában az idősgondozás állt, mára a javuló életésélyek és demográfiai arányok eltolódása miatt a célcsoportot a gyerekek és fiatal családok jelentik, hiszen az új kockázatok itt racionalizálódnak. A programsorozatok alapja a humán tőkébe való beruházás. A cél a lehetőségek bővítése a több és minőségibb oktatás érdekében. Tanulási képességnövelés és a LLL szemléletmód adaptálása.
- Negyedik fókuszpont a munkában töltött idő és szabadidő újra definiálása az életciklus egészében. A cél, hogy a munka és a szabadidő kapcsolata sokkal rugalmasabbá váljon. A szabadidő az elmúlt ötven évben jelentősen megnövekedett, amely az egyéni életciklus végére koncentrálódott. Az egyéni rugalmas munkaidő kialakítása a cél, a nagyobb választási szabadság, hogy a szabadidő más értékesebb életciklusokban is eltölthetővé váljon.
- Az ötödik változtatást követelő terület az egyenlőség és a szociális biztonsággal kapcsolatos garanciák újrafogalmazása. Új társadalom megformálása a cél, ahol az aktuális egyenlőtlenségek nem összeegyeztethetetlenek a méltányosság alapelveivel. Támogatási terület az egyéni források aktiválása és a mobilitás lehetőségének biztosítása. Minimális életszínvonal garantálása az állampolgároknak, melynek érvényesülésével garantálható az abszolút létbiztonság, de ehhez új szociálpolitikai paradigmaváltás is szükséges.

2003-ban a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) is megjelentette saját foglalkoztatási tervzetét *Global Employment Agenda*⁶ címen, amely irányelveit tekintve számos hasonlóságot tartalmazott, de bizonyos aspektusokban eltérések is tapasztalhatók az Esping-Andersen-féle jelentéshez képest. A közösségi szintű foglalkoztatási stratégia kidolgozásánál a cél az integráció elmélyítése a tagországokban. A téma fontosságát mi sem igazolja jobban,

⁶ http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_norm/---relconf/documents/meetingdocument/wcms_100508.pdf

mint az, hogy a foglalkoztatás harmonizációját belefoglalták az EU legfontosabb dokumentumába, az immáron megújított Alapszerződésbe.

A 2002-es értékelést követően a következő időszakra (2003-2005) új irányvonalakat jelöltek ki, mint például a teljes foglalkoztatás. A tervezet az adók és a juttatások megreformálásával kívánta orvosolni a munkanélküliség és a szegénység csapdájában szenvedők lehetőségeit. A célkitűzések között szerepel a munkavállalók képességeinek bővítése, a tudásalapú társadalom, mint végső cél. A munkaerő átcsoportosítása a szolgáltató szektorba szintén az elvégzendő feladatok közé került.

2005-től a tagállamok közösen készítik el a foglalkoztatási akciótervüket. Az Európai Foglalkoztatási Stratégia (EFS) a nyitott koordináció rendszerét alkalmazva harmonizálja a tagállamok foglalkoztatási politikáit. Egyrészt közösségi szinten iránymutatásokat fogalmaz meg, vagy fogalmaz újra, másrészt a kijelölt célokat ütemezi, azok teljesítését méri. Megoldásokat és javaslatokat fogalmaz meg, éves tervezési és beszámoló ciklusokat hajt végre, a nemzeti foglalkoztatási akcióterv megvalósításába kapcsolódik be. Olyan fakultatív elemeket emel be, mint a kollegiális lektorálás⁷ (peerreview) gyakorlata. Az irányvonalaktól való eltérést nem követik szankciók, azonban a rossz eredményeket produkáló tagállamok teljesítményét ismertté teszik (name and shame).

Az OECD⁸ és az EU foglalkoztatási stratégiája megközelítési módjában jelentősen eltér egymástól. Az OECD a szabadpiac elvét részesíti előnyben és eszköztárát a piaci megoldásokra korlátozza, a jóléti államokat rugalmatlannak tartja ahhoz, hogy a változó piaci körülményekhez elég rugalmasan tudjon alkalmazkodni. Az Unió intézményét egy változásgenerátornak tekinti, amely intézkedései révén elősegíti a gazdaság növekedését. A közös stratégia kialakítása jó eszköz volt ahhoz, hogy a tagállamok a foglalkozási és munkaerőpiaci reformterveiket európai fórumokon vitathassák meg. Elképzeléseiket közös irányvonalak meghúzásával jelölték ki, amely későbbiekben segített a nemzeti akciótervek kialakításának folyamatában. A más országokban már sikeresen működő innovációkról a tagállamok képviselői információt szerezhettek, az ötletek adaptálásáról nemzeti szinten

⁷ szakmai bírálás, kutatási pénzek odaítélésekor használt eljárás

⁸ Organisation for Economic Co-operation and Development (Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet)

dönthettek. A tervezési és a beszámolási ciklus segített kormányzati szinten a szakpolitikát a diskurzusban tartani.

2006-tól 3 éves ciklusokban határozták meg a szociális irányvonalakhoz tartozó akciótervek lebonyolításának intervallumát. Az Európát is megrengető 2008-ban kialakult gazdasági válság következtében nem lehetett tartani az előre meghúzott irányvonalakat és vállalásokat. Ennek következtében nem újabb módosítások következtek, hanem egy teljesen új stratégia megalkotására volt szükség, ami az Európa 2020 elnevezést kapta.

A keleti nyitás nagyban növelte a nyomást, hogy az Unió intézményrendszerének meg kell újulnia. 27 eltérő gazdasági szintű és politikai berendezkedésű országot kellett összehangolni. Ezen kényszer hozta létre az EU fontosabb szabályait magába foglaló alkotmányos szerződést. A 2007-ben elfogadott Lisszaboni Szerződés a szociális területen három fontos változást eredményezett. Az Alapvető Jogok Chartáját az Alapszerződéshez csatolták, de nem foglalták bele annak szövegébe - innen az összes közösségi (szak) politikai döntés és azok végrehajtása során figyelembe kell venni a közösség szociális célkitűzéseit, valamint az Unió szervek felhatalmazást kaptak arra, hogy meghatározzák a közösségi célú szolgáltatások szervezésének és működtetésének elveit.

Az EU 2020 stratégiája három pilléren nyugszik: az intelligens társadalom, a fenntartható növekedés, valamint a társadalmi stabilitást biztosító befogadókészség növelésén. A legjelentősebb célkitűzések az oktatásra, a szegénység felszámolására irányuló küzdelemre, továbbá a foglalkoztatásra terjednek ki. Az oktatási célok között szerepel az oktatási rendszerek modernizációja, a felsőfokú végzettséggel rendelkezők arányának növelése, a diákmobilitást fokozó programok, valamint a lemorzsolódás elleni harc. Az Európa 2020 stratégia⁹ a 2010-es évet követő tíz év célkitűzéseit és iránymutatásait foglalja magába.

Összegzésképpen elmondható, hogy az Európai Unió működése során a szociális dimenziót folyamatosan erősíti, a szociális jogok fontosságát folyamatosan szem előtt tartja.

⁹http://ec.europa.eu/eu2020/pdf/1_HU_ACT_part1_v1.pdf

A tagországok képviselői a közelmúltban elfogadták a szociális jogok európai pillérének 20 alapelvét, amely jogbővítést és hatékonyabb jogérvényesítést biztosít az EU polgárainak.¹⁰

¹⁰https://ec.europa.eu/commission/priorities/deeper-and-fairer-economic-and-monetary-union/european-pillar-social-rights_hu

HELYZETÁTTEKINTÉS: HAZAI VISZONYLAT

Vásárosnamény Ifjúsági Stratégiájának készítésekor elkerülhetetlen hivatkozni a megyeszékhely, Nyíregyháza 2016-os dokumentumára, ami Nyíregyháza Megyei Jogú Város Ifjúsági Konceptiója. Bár minden településnek sajátos a lakossága a különböző lehetőségeknek, településbéli adottságoknak köszönhetően, mikor a hazai helyzet általános áttekintésére kerül sor, a dokumentumok, törvények, melyekre hivatkozni kell, azonosak.

Magyarország Alaptörvénye előtérbe helyezi az ifjúságot, és akárcsak az Európai Unió által megfogalmazottak, a törvény is az oktatásra, nevelésre, létbiztonságra fekteti a hangsúlyt. Ezek azok a területek, melyek végigkísérik az egyént a felnőtté válás útján, segítenek, hogy megfelelő irányba és megfelelő ütemben, biztonságban fejlődjön valaki.

A „megfelelő irányt” a Nemzeti Ifjúsági Stratégia tartalmazza.

„A 88/2009. (X. 29.) OGY határozattal elfogadott Nemzeti Ifjúsági Stratégia (NIS) jövőkép, amely felvázolja az ifjúsági korosztályok fejlődésének optimális irányait. Célja, hogy hosszú távon irányt szabjon az ifjúság életfeltételeinek javításához, segítséget nyújtson a szféra valamennyi szereplőjének az ifjúsággal kapcsolatos intézkedések tervezéséhez, szervezéséhez és végrehajtásához. A NIS mint keret, lehetőséget ad arra, hogy kormányzati ciklusokon átívelő célokkal és irányokkal lehessen tervezni.”¹¹ (Az Emberi Erőforrások Minisztériuma Ügyfélszolgálati Portála)

E dokumentum tartalmát figyelembe véve magától értetődő, hogy a Nemzeti Ifjúsági Stratégiába bekerülő dimenziók mentén szükséges Vásárosnamény Ifjúsági Stratégiáját is elkészíteni, szükséges a NIS-ben szereplő irányvonalak beépítése.

Az önkormányzat ifjúságpolitikai tevékenységének közvetlen jogforrása a 2011. évi CLXXXIX. törvény a helyi önkormányzatokról, melynek 13. §. (1) bekezdésének 15. pontja a települési önkormányzat feladatai között felsorolja az ifjúsági ügyeket, mint kötelező feladatot.¹²

¹¹ <http://emmiugyfelszolgalat.gov.hu/ifjusagugy/nemzeti-ifjusagi/nemzeti-ifjusagi-strategia>

¹² <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A1100189.TV>

Az ifjúság egyike a legveszélyeztetettebb csoportoknak, valamint társadalmunk fenntarthatóságának alappillére, ebből adódóan indokolt az igényeik nyomon követése, a külső változások bekövetkeztekor a védőháló biztosítása, hogy elkerülhessük a számukra kedvezőtlen állapotokat.¹³ Az őket érintő változtatások tervezésekor pedig elengedhetetlen bevonni csoportjukat, és megvizsgálni, felmérni azt, hogyan vélekednek a jelenről, az őket körülvevő dolgokról - mi az, amit problémának látnak (és hogyan lehetne megoldani), mi az, amire szükségük van. Az így nyert adatok segítségével pedig számukra kedvező változásokat érhet el egy önkormányzat, ezáltal biztosítva a fiatalok maradását, kiküszöbölve az „öregedő település” problematikáját, amely egyike a legégetőbb társadalmi kérdéseknek.

Az Ifjúsági Stratégiába beépítettük az országos és helyi ifjúságpolitikai elképzeléseket, az ifjúság körében végzett helyi, kvantitatív kutatás eredményeit, az empiriából leszűrhető következtéseket, valamint az ugyancsak helyi szintű kvalitatív interjúk tapasztalatait. A kutatások a vásárosnaményi fiatalok helyzetét, elvárásait és véleményét tárták fel, a kérdőív a Magyar Ifjúság Kutatás 2016 kérdőíve alapján készült, az interjúvázlat pedig a kérdőívből, azonban száraz, nyers adatok helyett, sokkal inkább a különböző véleményekre fókuszált. E két kutatási módszerrel lefedtük a tényszerű számadatokat, valamint a különböző trendeket is feltártuk, miközben olyan dolgokra koncentrálhattunk, mint jövőkép, célok, tervek - azokra az elemekre, amelyek elengedhetetlenek, mikor az ifjúság érdekei szerinti változtatásokat tervezünk.

Az Ifjúsági Stratégia célcsoportja a Magyar Ifjúság Kutatásban (későbbiekben: MIK) is megcélzott 15 és 29 év közötti korcsoport. Ez az ifjúság korosztálya a hazai ifjúságpolitikában, azonban fontos említést tenni arról, hogy igyekeztünk a kutatás során a 15 éves kortól fiatalabbakat is bevonni (legalább az interjúk során), hiszen ők is szerves részét képezik jövőnknek. A korcsoport meghatározásának további módszertani oka is van: ezáltal a saját kutatás összehasonlítható a MIK 2016 során közölt adatokkal, aminek köszönhetően még pontosabb képet nyerhetünk a Vásárosnaményban élő fiatalok helyzetéről.

¹³ MIK 2008: gyorsjelentés: <http://mek.oszk.hu/16100/16102/16102.pdf>

Célunk, hogy olyan élhető körülményeket teremtsünk a fiatalabb generáció számára, amelyben tervezni tudnak, megtalálják számításaikat mind az oktatás, az élethosszig tartó tanulás, mind pedig a későbbi munkaerőpiacra lépés szempontjából. Olyan környezetet akarunk kialakítani, melyben a családalapítás nem racionális gondolatokon, számításokon múlik, ahol biztonságban érzik magukat az emberek. Természetesen mindezzel a mobilitással kapcsolatos problémák is összefüggnek: olyan életteret akarunk biztosítani, ami miatt a fiatalok, bár elmennek világot látni, akár tanulmányaik, akár a későbbiek során, de visszatérnek, és városunkban telepednek le. A „muszájból” történő elvándorlások számát csökkenteni, a lehető legalacsonyabbra szándékozunk visszaszorítani.

„Amilyen az ifjúság, olyan a jövő...” - ezzel mindenki egyetért, politikától, vallástól, ideológiától függetlenül. A fiatalok milyenségét pedig meghatározza a környezet, amelyben élnek, a különböző társadalmi terek, ahol szocializálódnak, ahol egymástól tanulnak. Egy fiatal nem „tabula rasa”, nem magát az ifjúságot kell megváltoztatnunk. Hanem a környezetet, az őket körülvevő világot kell a lehető legjobbá tennünk, hogy rendelkezésükre álljon minden eszköz, amire szükségük lehet a felnőtté válás útján.

Mik ezek az eszközök? Milyen stratégiai irányvonalak mentén érdemes kezelni az ifjúság helyzetét? E tanulmány ezekre a kérdésekre igyekszik megadni a választ a kutatások tapasztalataiból építkezve, tanácsokkal ellátva mindnyájunkat, hogy egy olyan ifjúságra bízassuk a jövőt, akik erkölcsileg, a szabályokat, normákat betartva biztosítják a jelenlegi felnőtt lakosságnak az utánpótlást.

STRATÉGIAI IRÁNYVONALAK

Az Ifjúsági Stratégia célja a fiatalság jellemzőit, igényeit, meglátásait a Vásárosnaményi Önkormányzat terveivel összehangolni, olyan irányt találni, ami mindkét fél számára kedvező lehet.

Egy stratégia elkészítésekor figyelembe kell venni az adott település sajátosságait, a település népességszámát és az életkor szerinti megoszlást¹⁴. Ennek megfelelően alakítható ki az adott település szociálpolitikája, támogató rendszere, valamint ezek áttekintésekor tárhatóak fel a település erőforrásai is.

Az Ifjúsági Stratégia kapcsán öt nagyobb prioritású stratégiai célt emelünk ki¹⁵:

1) Család szerepének erősítése

A család az elsődleges szocializációs színtér, az élet legfontosabb tere, amely komoly szereppel bír minden vonatkozásban. Itt tanul meg számos olyan dolgot az egyén, amelyekre szüksége van a későbbiekben, ebből adódóan meghatározó közeg a család. Emiatt a család kiemelten fontos az Ifjúsági Stratégia tekintetében, segíteni kell a családokat, javítani a helyzetükön. Amennyiben sikerül pozitív változást elérni, feltételezhető, hogy csökkenteni tudjuk a devianciát¹⁶, az egyenlőtlenségeket, amelyeket a származásbeli különbségek generálnak.

2) Fiatalok szélesebb körű támogatása

Az ifjúság támogatása egyike a legfontosabb eszközöknek, amivel a városban lehet tartani őket, úgy, hogy közben elégedettek is. A különböző közösségi terek együttműködésével a célcsoport legtöbb problémája orvosolható, amely nem anyagi jellegű. Az ilyen nem anyagi jellegű problémák megoldása érdekében növelni kell a kohéziót, az összetartást, semmiképpen sem szabad engedni, hogy a fiatal egyedül

¹⁴ idősek és fiatalok aránya

¹⁵ alapul véve Nyíregyháza Ifjúság Konceptióját

¹⁶ a normáktól eltérő viselkedési formát

érezze magát, szükséges tudatni e csoporttal, hogy mindig van kihez fordulni a gondokkal.

3) Közösségek szerepének erősítése

A közösségek szerepének erősítése némileg kettős irányvonal: egyrészt fontos, hogy a célcsoport tagjai számára legyenek olyan csoportok, ahol otthonosan érzik magukat, ahova szívesen mennek szabadidejükben, amiért érdemes kimozdulniuk otthonról - ezáltal kevesebb időt eltöltve a számítógép előtt. Azonban a számítógéptől való elszakítás ma már nem feltétlenül jótékony: az internettől és számítógép-használatától történő teljes elzárkózás helyett sokkal inkább célunk elősegíteni, hogy a fiatalok megfelelően, hasznosan alkalmazzák az internet adta lehetőségeket, hiszen mára ez egy elkerülhetetlen kompetencia, aminek hiánya megnehezíti a munkaerőpiacon való elhelyezkedést.

4) Széleskörű szabadidős tevékenységek

Az oktatás, a család, a közösségek mind fontosak, azonban nem szabad elfeledkezni a szórakozásról, a kultúráról és a sportról sem, csak, hogy néhány olyan terület kerüljön említésre, mely a szabadidős tevékenységek közé sorolható. Olyan szórakozóhelyekre van szükség, melyek kielégítik a fiatalok igényeit, azonban számos alternatívát szükséges biztosítani, hogy mindenki megtalálja a saját ízlésének megfelelőt. A szórakozás mellett a kultúra és a sport is fontos: előbbi szellemi, míg utóbbi a testi fejlődést segíti, ezáltal biztosítva, hogy egy mentálisan és testileg is egészséges generáció felnövekedését segítsük elő.

5) Mobilitás

Korábban már említésre került az elvándorlás kérdése. Célunk, hogy a fiatalok a tanulmányaik után is a városunkban maradjanak, vagy épp' visszatérjenek; hogy el tudjanak helyezkedni. Ugyan szeretnénk, hogy az ifjúság visszatérjen Vásárosnaményba, de ez nem jelenti azt, hogy nem akarjuk, hogy világot lássanak a fiatalok.

A Stratégia a 2018-2020-as időszakra szól; cselekvési terve a konkrét feladatok megjelölésével 2018-2019-re.

A dokumentumok elkészítésekor figyelembe vettük az országos és helyi ifjúságpolitika irányait, a fiatalok körében végzett kvalitatív és kvantitatív ifjúságkutatás eredményeit, a fiatalok elvárásait, a civil szervezetek ajánlásait, az állami, önkormányzati és pályázati források mértékét.

A Stratégia és a cselekvési terv felülvizsgálatára javasoltan két évente van szükség.

Az Ifjúsági Stratégiát 9 témakörre bontottuk, melyek teljesen lefedik azt a területet, ahol beavatkozásokat kívánunk elérni annak érdekében, hogy a Stratégiában megfogalmazott célok teljesüljenek. A kilenc témakör:

1. Egészséges életmód, káros szenvedélyek, prevenció
2. Érdekérvényesítés, közéleti szerepvállalás
3. Információszolgáltatás, közösségi terek
4. Szabadidő, sport
5. Oktatás (formális és nem-formális)
6. Kultúra, művelődés
7. Foglalkoztatás, pályaválasztás
8. Természetes támogató rendszer (család)
9. Mobilitás (érdemes legyen visszajönni)

AZ IFJÚSÁGI STRATÉGIA CÉLJAI

Az Ifjúsági Stratégia elsődleges céljai között szerepel, hogy az ifjúság igényeire alapozva egy olyan stratégiát dolgozzon ki, amely alapján a fiatalok egy élhetőbb, szerethetőbb városra ismernek Vásárosnamény képében, ahol jó élni, ahova jó visszatérni. Ezeknek a céloknak a figyelembevételével az alábbi elsődleges célok megfogalmazását javasoljuk.

Harmadlagos szocializációs térként biztosítani kell a Művelődési Központ akadálymentes működését, hiszen ez az épület az, ahol összegyűlhetnek a fiatalok a szabadidejükben. Ellenőrzött, biztonságos körülmények között, hasznosan tölthetik el az idejüket, miközben kortársaikkal vannak - ezzel preventíven megakadályozva az elmagányosodás potenciális veszélyét. Segíteni kell a Művelődési Központ programjait, több és minőségi program szükséges, hogy a fiataloknak mindig legyen lehetőségük megválasztani, mivel szeretnék az idejüket tölteni. Felzárkóztatási és kulturális programokra is szükség van a szórakoztató programok mellett, melyek kettőse kompetenciafejlesztéssel segíti a célcsoportot. A közös, az Önkormányzat részvételével megvalósuló projekteket is közelebbivé kell tenni, integrálni kell a fiatalok hétköznapijaiba, tudniuk kell arról, hogy milyen programok érhetőek el, be kell vonni őket ezek kidolgozásába. Ugyanakkor a közösségi terek képviselőit és a civil szervezeteket is fontos bevonni e projektekbe.

Kiemelten fontos, hogy minden fiatal megtalálja a saját számítását, a neki tetsző sportot, szabadidős programot.

Egészségfejlesztési programok indítására van szükség. Ezekben a preventív programokban az egészséges életmód hirdetése mellett a sportolás fontosságára kell felhívni az ifjúság figyelmét. A család támogatásának elnyerésére is szükség van; be kell bizonyítani a szülőknek, hogy ezek a rendezvények a gyermekeik érdekében kerültek elindításra.

A stratégiai irányvonalak további fontos részét képezi az érdekérvényesítés. Olyan fórumokra, terekre van szükségünk, ahol a fiatalok felszólalhatnak az őket érintő döntések ügyében, olyan utánpótlásra van szükségünk, amely' együttműködéssel beleszól a saját helyzetüket érintő programok előkészítésébe, kidolgozásába. Ehhez az állami és civil szektor bevonására van

szükség, hogy segítségükkel elérjük, hogy a fiatalok olyan értelmiségiekké nevelkedjenek, akik a szívükön viselik az ország és a település sorsát.

Az önkormányzat munkája egyike a legalapvetőbb feltételeknek, amelyek nélkül nem lehet változtatni az ifjúság helyzetén. Az önkormányzatnak támogatnia, segítenie kell az olyan együttműködéseket, amelyek előre mozdíthatják a fiatalok helyzetét, hozzájárulhatnak boldogulásukhoz. Ehhez ápolni kell a kapcsolatokat más városokkal, a civil szervezetekkel, hogy ezzel még több program indulhasson el, melyek célcsoportja az ifjúság. A különböző szervezetek mellett a jótékony hatást generáló alulról induló kezdeményezések felkarolása is az önkormányzat feladata.

A sportolás, szabadidős, szórakoztató programok mellett a kultúrára, a művészetekre is nagy hangsúlyt kell fektetni. Célunk értelmiségi, önálló, tájékozott fiatalok kinevelése - ehhez a kulturális programok is hozzájárulnak. Lehetőséget kell adni a városban élő fiatalok számára a kulturális fejlődéshez, támogatni kell azokat, akik érdeklődnek a művészetek iránt. Rendezvényekkel, sokszínű programokkal hozhatjuk közelebb a fiatalokhoz a kultúrát.

A tehetséggondozás egyike jelenünk legjelentősebb tevékenységeinek: ezt felismerték az oktatási intézmények, a civilek és az állam is, hiszen az eredmények még több programot, tőkét vonzanak az adott településre. Ebből adódóan a formális oktatás mellett lehetőséget kell biztosítani a fiataloknak az iskolán kívüli tehetséggondozásra, melyek megszerettethetik olyanokkal is a tanulást, akik az iskolai keretek között nem élvezik, valamint kiaknázzák a fiatalok tehetségeit. Fontos a kompetenciafejlesztés, ami iskolai és iskolán kívüli programokkal is előidézhető. Önismereti, pályaválasztási, álláskeresési és kommunikációs programokra van szükség, az önkormányzat, a civil szervezetek és a helyi cégek bevonásával. A tehetséggondozás és kompetenciafejlesztés előfeltétele a sikeres elhelyezkedésnek, ebből adódóan időről időre össze kell ülnie a település vezetőinek és a képzőintézményekben, az oktatás szférájában tevékenykedő szakembereknek, hogy egyeztethessenek, kidolgozzák az irányvonalat - a fiatalok bevonásával.

A család szerepét kiemelten kell kezelni: családi programok indítására van szükség, hogy a család is bevonásra kerüljön e stratégiába, ők is partnerek legyenek, valamint, hogy erősítsük a köteléket, amely összeköti a család tagjait.

Habár a mobilitás a stratégiai irányvonalakban egy kettősséggel bíró pont, fontos a mobilitás pozitív hatásait felerősíteni, közelebb hozni a fiatalokhoz. A fiataloknak világot kell látnia, tapasztalatot kell szerezniük, új élményekkel gazdagodniuk, hogy aztán újonnan megszerzett tudásukkal előre mozdíthassák a települést. Ehhez szükség van olyan programokra, melyek tájékoztatják a fiatalokat a lehetőségekről, a feltételekről, a folyamatról, amely során külföldre mehetnek tanulni, önkéntes munkát végezni.

A KUTATÁS CÉLJA, MÓDSZERE

A kutatás célja

Az Ifjúsági Stratégiának és maga a kutatásnak a célja, hogy felmérjük, a vásárosnaményi fiatalok hogyan vélekednek az élet különböző területeiről, a stratégiai irányvonalakként és beavatkozási területekként megnevezett témákról, hogy teljes, releváns képet szerezzünk a település jelenlegi helyzetéről, arról, hogyan látja Vásárosnaményt az ifjúság. A kérdőíves adatfelvétel 2018. július elejétől egészen augusztus elejéig tartott, az interjúk a kvantitatív kutatás végeztével az első adatok lekérését követően zajlottak. A kérdőívet a Magyar Ifjúság Kutatás 2016 alapján készítettük, azonban néhány kérdést megváltoztattunk: az ország általános helyzete helyett Vásárosnaményre összpontosítottunk, az interjúk során pedig a száraz empiriát megmagyarázó véleményeket tártuk fel. E két kutatási módszer elegendőnek bizonyult ahhoz, hogy az önkormányzattal, a város vezetőivel és a fiatalokkal való együttműködéssel kiegészítve Ifjúsági Stratégiát készíthessünk belőle.

A kutatás módszere

A kvantitatív, kérdőíves módszer alkalmazásakor, a kérdőív dimenzióinak összeállítása során - a fenti célokat szem előtt tartva - törekedtünk arra, hogy az ilyen úton nyert adatok alkalmasak legyenek a „család, gyermekvállalás”, az „oktatás”, a „munkaerőpiac”, a „külföldi munka és tanulás”, a „társadalomhoz való kapcsolódás”, a „média, kommunikáció”, a „sport, szabadidő” és az „élethelyzet” dimenzióinak mérésére. A kérdőíves adatfelvétel papíralapú volt, a válaszadók önkéntes alapon töltötték ki azt. Az adatok feldolgozását nyílt forráskódú statisztikai szoftvercsomag segítségével végeztük.

Az interjúvázlatot a kérdőív alapján állítottuk össze, félig-strukturált interjúkat készítettünk. Egy fókuszcsoportos interjú, illetve két egyéni interjú készült; az interjúk során igyekeztünk olyan interjúalanyokat keresni, akik a lehető legsokszínűbb szociáldemográfiai jellemzőkkel bírnak, hogy ezáltal a lehető legtöbb nézőpontból lássuk a fiatalok helyzetét.

Mindkét kutatás során biztosítottuk az anonimitást, a törvénynek megfelelően az adatok védelmét; a válaszokat kizárólag összesítve kezeltük.

A MINTA JELLEMZŐI

A következőkben bemutatásra kerülő adatok, és minden elemzés súlyozott adatbázis felhasználásával készült.

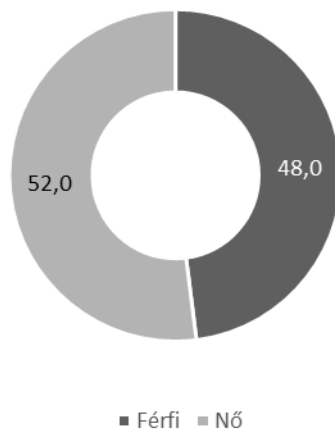
A válaszadók nemek szerinti megoszlása

A válaszadók nemenkénti megoszlása enyhe női többletet prezentál, a teljes mintának a férfiak a 48%-át, a nők pedig 52%-át adják. A nemek aránya a mintában kiegyenlített.

1. ábra

A válaszadók nemek szerinti megoszlása (százalékban)

Férfiak és nők aránya

A válaszadók átlagéletkora

A 15-29 éves korosztály került be a mintába, az a korcsoport, melyet a jelenlegi ifjúságpolitika ifjúságként emleget. Ebből adódóan a legalacsonyabb életkorúak 15 évesek, míg a legöregebb válaszadók 29 évesek voltak. Az átlagéletkor 22 év. Amennyiben korcsoportokként vizsgáljuk a mintát, a következő táblázatban olvasható adatokat látjuk:

1. táblázat

A válaszadók korcsoportok szerinti megoszlása

Korcsoport	Százalékos eloszlás
15-19	30,6%
20-24	36,2%
25-29	33,2%

Leolvasható az „1. táblázatból”, hogy a korcsoportonkénti megoszlás is kiegyenlített a mintában.

A korcsoportok mellett a nemenkénti megoszlás fontos még a minta életkorának bemutatása esetén. Ezek az adatok a „2. táblázatban” találhatóak.

2. táblázat

A válaszadók korcsoport szerinti megoszlása, nemenkénti bontásban

Korcsoport	Férfi	Nő	Total
15-19	45,5%	54,5%	100%
20-24	51,9%	48,1%	100%
25-29	44%	56%	100%

A válaszadók végzettség szerinti megoszlása

A válaszadók legmagasabb iskolai végzettsége eltérő, sokszínű, ebből adódóan két módon is kategorizáltuk azokat: az első megoldásban törekedtünk minimális információvesztéssel létrehozni a csoportokat, melyek mentén könnyebb értelmezni és átlátni a válaszokat. A Főiskolai végzettséget és a BA / BSc-ként emlegetett, alapszakos végzettséget, valamint az „egyetemi” végzettséget és az MA / MSc diplomát (mesterképzés) tettük egy csoportba. A „szakközépiskolai érettségi, középfokú technikum” opciót a „gimnáziumi érettségivel” vontuk össze, végül az „érettségire épülő szakképesítő bizonyítványból” és a „felsőfokú szakképesítő bizonyítványból” képeztünk kategóriát. E változtatások után a következőképpen néznek ki a

megoszlások:

3. táblázat

*A válaszadók legmagasabb iskolai végzettség szerinti megoszlása
(1. típusú összevonásban)*

Legmagasabb iskolai végzettség	Százalékos eloszlás
Kevesebb, mint 8 általános	1,5%
Általános Iskola	32,6%
Szaktudás végzettség, érettségi nélküli	22,5%
Érettségi	26,1%
Érettségi + Szakma	2,7%
Főiskola, BA / BSc	12,2%
Egyetem, MA / MSc	2,3%

Már ezek a kategóriák is remekül prezentálják az iskolai végzettség szerinti megoszlást, de egy keresztábrás elemzés esetén túl sok csoport jönne létre. Az átláthatóság céljából tovább szűkítettük a válaszokat, s így létrejött a háromkategóriás iskolai végzettség: alacsony (a 3. táblázat első három sora) - közép (a 3. táblázat 4. és 5. sora) - felső (a 3. táblázat 6. és 7. sora).

4. táblázat

*A válaszadók legmagasabb iskolai végzettség szerinti megoszlása
(2. típusú összevonásban)*

Legmagasabb iskolai végzettség	Százalékos eloszlás
Alacsony	56,6%
Közép	28,8%
Felső	14,6%

A következő két tábla a legmagasabb iskolai végzettséget mutatja be korcsoportos bontásban, illetve ugyancsak a legmagasabb iskolai végzettséget nemek szerinti bontásban:

5. táblázat

A válaszadók legmagasabb iskolai végzettség szerinti megoszlása, korcsoportonkénti bontásban

Legmagasabb iskolai végzettség	15-19	20-24	25-29	Total
Alapfok	47,6%	35,7%	16,7%	100%
Középfok	14,3%	47,6%	38,1%	100%
Felsőfok	0%	18,2%	81,8%	100%

6. táblázat

A válaszadók legmagasabb iskolai végzettség szerinti megoszlása, nemenkénti bontásban

Legmagasabb iskolai végzettség	Férfi	Nő	Total
Alapfok	45,2%	54,8%	100%
Középfok	61,9%	38,1%	100%
Felsőfok	36,4%	63,6%	100%

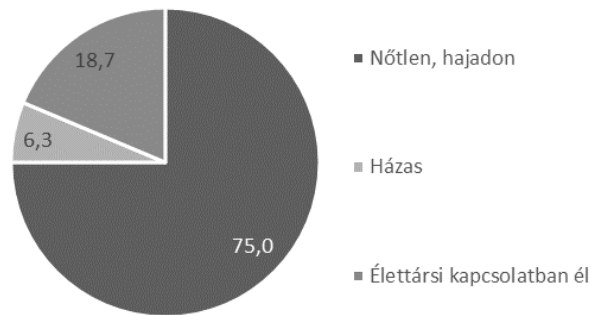
A 6. táblázatból kiderül, hogy a Felsőfokú végzettséggel rendelkezők vizsgálatakor a nők felé billen a mérleg - közel 2/3-át teszik ki ennek a kategóriának. Ugyanez az eloszlás (csak épp' fordítottn) olvasható le a Középfokú végzettséggel rendelkezők sorából. Az Alapfokú végzettség sora kiegyenlített.

A válaszadók családi állapot szerinti megoszlása

A mintában szereplők a kutatás sajátosságainak megfelelően fiatalok, s ennek az életkornak megfelelően az általános jellemzők érvényesülnek a megoszlásban: a megkérdezettek 75%-a nőtlen, hajadon. A válaszadók 18,7%-a él élettársi kapcsolatban, 6,3%-a házas.

2. ábra

A válaszadók megoszlása családi állapot szerint (százalékban)

A válaszadók fő tevékenység szerinti megoszlása

Az ifjúság egy sokszínű csoport, a 15-től 29 évig terjedő korcsoport pedig kellően széles ahhoz, hogy tevékenység szerint is eltérőek legyenek az egyes válaszadók. Ennek okából került be a kérdőívbe a fő tevékenységre rákérdező kérdés.

A válaszok alapján a minta 63,2%-a már főállásban dolgozik, 23,8%-a jelenleg tanuló, 12,9%-a pedig se nem tanul, se nem dolgozik – ha a jelenleg is divatosnak számító megnevezéssel élénk, NEET¹⁷-eknek kellene neveznünk.

7. táblázat

A válaszadók fő tevékenység szerinti megoszlása

Fő tevékenység	Százalékos eloszlás
Tanul	23,8%
Dolgozik	63,2%
Se nem tanul, se nem dolgozik	12,9%

¹⁷ Not in Education, Employment, or Training

A következő két tábla a fő tevékenységet mutatja be korcsoportos bontásban, illetve ugyancsak a fő tevékenységet nemek szerinti bontásban:

8. táblázat

A válaszadók fő tevékenység szerinti megoszlása, korcsoportonkénti bontásban

Fő tevékenység	15-19	20-24	25-29	Total
Tanul	88,9%	11,1%	0%	100%
Dolgozik	8,5%	46,8%	44,7%	100%
Se nem tanul, se nem dolgozik	22,2%	33,3%	44,4%	100%

9. táblázat

A válaszadók fő tevékenység szerinti megoszlása, nemenkénti bontásban

Fő tevékenység	Férfi	Nő	Total
Tanul	44,4%	55,6%	100%
Dolgozik	56,5%	43,5%	100%
Se nem tanul, se nem dolgozik	11,1%	88,9%	100%

A válaszadók remélt jövedelem szerinti megoszlása

A kérdőívben azt is vizsgáltuk, hogy a fiatalok mekkora nettó jövedelemmel lennének elégedettek. Azonban, mivel itt nekik kellett beírniuk egy összeget, számos válasz érkezett, és az adatok kezelhetőségének céljából kategorizálásra volt szükség. Az alábbiakban két táblázat lesz látható, az egyik intervallumok szerinti bontásban mutatja be az erre a kérdésre érkezett válaszokat, a másiktól pedig az olvasható le, hogy mi volt a legalacsonyabb és a legmagasabb összeg, amit valaki írt, valamint, hogy mi az összes válasz átlaga.

10. táblázat

A válaszadók remélt (nettó) jövedelem szerinti megoszlása

Remélt nettó jövedelem (Ft)	Százalékos eloszlás
< = 150 000	40,3%
150 001 – 180 000	24,7%
180 001 – 200 000	12%
200 001 – 250 000	6,4%
250 001 – 300 000	13,8%
300 001+	2,7%

A táblázat szerint a válaszadók 40%-a megelégedne nettó 150 000 Ft-tal, ¼-ük pedig valamilyen 150 001 - 180 000 Ft-os kategóriába tartozó összeggel.

11. táblázat

Remélt (nettó) jövedelem szerinti válaszok - minimum, maximum, átlag

Minimum	80 000 Ft
Maximum	450 000 Ft
Átlag	185 055 Ft

BEAVATKOZÁSI TERÜLETEK

Az Ifjúsági Stratégiát 9 témakörre bontottuk, melyek teljesen lefedik azt a területet, ahol beavatkozásokat kívánunk elérni annak érdekében, hogy a Stratégiában megfogalmazott célok teljesüljenek. A kilenc témakör:

1. Egészséges életmód, káros szenvedélyek, prevenció
2. Érdekérvényesítés, közéleti szerepvállalás
3. Információs szolgáltatás, közösségi terek
4. Szabadidő, sport
5. Oktatás (formális és nem-formális)
6. Kultúra, művelődés
7. Foglalkoztatás, pályaválasztás
8. Természetes támogató rendszer (család)
9. Mobilitás (érdemes legyen visszajönni)

Egészséges életmód, káros szenvedélyek, prevenció

Az egészség egyike a legfontosabb jólétet mérő számoknak, melynek számos dimenziója van: beszélhetünk biológiai egészségről, lelki egészségről, mentális egészségről, szociális egészségről és emocionális egészségről is. Ezekből áll össze a mindenkori egészség, melyet első sorban a WHO¹⁸ definíciójával tudunk megmagyarázni:

„Az egészség a teljes testi, lelki és szociális jólét állapota, és nem csupán a betegség hiánya”

2010-ben a kormány nemzeti szűrőprogramot indított el a lakosság egészségének fenntartása céljából, kormányunk felismerte, hogy a társadalmi és gazdasági fejlődésnek is alappillére az

¹⁸ Egészségügyi Világszervezet (World Health Organization)

egészség.¹⁹ A szűrővizsgálatok feladata az egészség megőrzése, a betegségek megelőzése, a páciensek egészségének javítása, esetleg lappangó betegségek felfedezése és orvoslása.

További egészségmegőrző intézkedésként a magas cukor- és sótartalmú ételek és italok törvényi rendeletekkel való csökkentését, illetve az egészségtelen ételek korlátozására, vagy legalábbis keretek közé szorítására irányuló programokat lehetne említeni. A Nemzeti Dohányboltok is preventív hatásokkal bírnak: a dohányárak kizárólagos árusítása által, eltűntek a hétköznapi boltok, közértek polcairól a cigaretták, így a fiatalok kevesebbet találkoznak velük. Irányítottabbá, kontrollálhatóbbá vált a velük való kereskedés.

Számos oka lehet a rossz egészségi állapotnak: kereshetjük őket az életmód milyenségében, az egyént körülvevő kultúrában, a társadalom hatásaiban, vagy épp' a munkahelyen. Ez az oka annak, hogy egészségmegőrzéshez, egészséges életmódhoz nehéz önálló programot létrehozni, hisz az élet minden pontjával összefügg. Azonban vannak olyan pontok, melyek könnyedén beavatkozási pontokká válhatnak: ilyen az étkezés, a rendszeres testmozgás / sportolás, a káros anyagok, függőségek.

Kvantitatív kutatásunk szerint a fiatalok 53,5%-a fogyaszt hetente többször cukros üdítőt, 59,7%-uk fogyaszt kávé naponta többször, 18,7%-uk pedig naponta egyszer. Ellenben rendszeres testmozgást tornaórán kívül mindössze 11%-uk végez. Az elmúlt évben a megkérdezettek 36,5%-a napi rendszerességgel dohányzott.

66,1%-uk elégedett teljes mértékben az egészségével.

Ahhoz, hogy érdemben változást érhesünk el a kormánynak, az önkormányzatnak, a közintézményeknek és a civil szférának is együtt kell dolgoznia, s az együttműködésből olyan programokkal kell előállni, amely képes az ifjúságot a megfelelő életmód irányába terelni.

Szükség van olyasfajta alapellátó rendszerre, mely képes kiszolgálni a felnőtteket és a gyermekeket is egyaránt. Ebben az ügyben érzékelhető eredményeket hozott a 2015-ben véget érő Integrált egészségügyi alapellátást nyújtó intézmény kialakítását célul kitűző projekt, mely

¹⁹ <http://www.parlament.hu/irom39/02424/02424.pdf>

eredményeül az épület felújítását követően 2 db fogorvosi praxis (rendelővel), 2 db házi gyermekorvosi praxis (1 db rendelővel) és 1 db védőnői szolgálat alakult ki.²⁰

Ezek a korszerűsített praxisok azóta is a lehető legmagasabb minőségben szolgálják ki a pácienseket, viszont, ha az ifjúság kapcsán célul kitűzött mobilitási irányvonal megvalósul, további praxisokra, rendelőkre lesz szükség.

Iskoláskorú gyerekekre sokkal nagyobb figyelmet kell fordítani, az iskola-egészségügy működése meghatározó szereppel bír az egészséges generációk kinevelésében. Az iskolások körében előforduló betegségek között a fogszuvasodás, a gerincferdülés, a lúdtalp és az elhízás jelenik meg leggyakrabban, valamint az alkohol- és drogfogyasztás tekintetében is veszélyeztetett ez a generáció, ezért a prevenció programok nélkülözhetetlenek.

Az oktatási intézmények többségében zajlik valamilyen prevenció program.²¹ A hatékony prevenció elérése érdekében azonban szükség van a családok és a helyi vezetők segítségére is.

Elmondható, hogy Vásárosnamény helyzete nem rosszabb az országos átlagénál, sőt bizonyos pontok esetén jobb. Azonban a tény, hogy a fiatalok a kvalitatív vizsgálat során kiemelték a helyi kórház helyzetét, és azt, hogy felújításra, modernizálásra van szükség, elgondolkodtató, megfogadandó.

Érdekérvényesítés, közéleti szerepvállalás

A mai ifjúságot passzivitás jellemzi, inaktívak, nem vesznek részt a közéletben felmerülő kérdések megbeszélésében, az állampolgársággal járó lehetőségekkel nem élnek.²²

Ezt a tendenciát meg kell változtatni, olyan fiatalságot kell kinevelni, amely aktívan részt vesz az őket érintő kérdések megtárgyalásában, a fiatalságnak képviselnie kell a saját érdekét.

²⁰ <http://www.vasarosnameny.hu/egeszsegugyi-alapellatas>

²¹ http://drogfokuszpont.hu/wp-content/uploads/prevencio_nemzetkozi_trendjei.pdf

²² http://real.mtak.hu/62427/7/401_AdamN_negyedszadweb.pdf

Ebben a nagyon változékony csoportban meg kell teremteni az igényt, annak érdekében, hogy közösségeikbe integrálhassuk a település és ország kapcsán felmerülő kérdéseket, remélve, hogy ezzel növeljük tájékozottságukat, tudatosságukat.

A kvalitatív kutatás során kiderült, hogy ez az igény jelenleg még többségükben nem található meg, válaszaikból megtudtuk, hogy a társadalmi szerepvállalás jelenleg nem foglalkoztatja őket, azzal sincsenek tisztában, hogy milyen fórumokon, milyen csatornákon hallathatják hangjukat.²³ Pedig annak, hogy valaki a társadalmi élet szerves részévé váljon, elengedhetetlen az aktív jelenlét. Az, hogy valaki már fiatalként aktív, elősegíti azt, hogy felnőttként is a társadalom hatékony tagjává váljon.

Vásárosnaményban tehát kettős a célunk:

- Felkelteni a fiatalok érdeklődését, programokkal, rendezvényekkel tudatni velük, hogy milyen fontos az aktív szerepvállalás a közösség és a település számára.
- A toborzó programokat követően meghallgatni a fiatalok véleményét, meglátásait, miközben bevonjuk őket a számukra releváns kérdések megvitatásába. E tanulmány is ilyen módon készült, és a fiatalok boldogan megosztották véleményüket.

Vásárosnaményban a fiatalok számára megfelelő fórum lehetne a Művelődési Központ, ahol nap nap után összegyűlnek szabadidejükben, valamint az iskolák együttműködésére is nagy szükség van.

Kérdőíves kutatásunk során igyekeztünk megismerni a fiatalok véleményét a közügyekről, azt, hogyan is látják ők a politikát, a közügyeket, és azt, hogy milyen gyakorisággal szoktak erről másokkal beszélni.

„Mennyire bízik...” kérdésekkel kíséreltük meg megvizsgálni, hogyan is viszonyulnak egyes hivatalokhoz - négy választási lehetőség volt: egyáltalán nem, inkább nem, inkább igen, teljes mértékben.

²³ kvantitatív kutatásunk során azonban mindenki válaszolt kérdéseinkre - ebből arra következtethetünk, hogy véleményük van, csak nem akarják vagy nem merik másokkal, nyilvánosan megvitatni.

A bankokban, bíróságokban, politikusokban bízunk legkevésbé a fiatalok, ezek esetén a válaszadók 50%-nál többen vallották azt, hogy „inkább nem bízunk”. Ezeket a rendőrség és az Országgyűlés követi 40% feletti „inkább nem” válaszaránnyal.

Az Alkotmánybíróságba, a Köztársasági Elnökbe, a Civil Szervezetekbe, a Honvédségbe és a település Polgármesterébe fektetett bizalom jóval kedvezőbb: amennyiben az „inkább igen” és a „teljes mértékben” válaszokat összeadjuk, a „pozitív” válaszok aránya 70% feletti. A válaszadók 89,9%-a bízunk inkább a Polgármesterben, mint sem, a civilekben pedig pontosan 80% jelölte be az „inkább igen” választ.

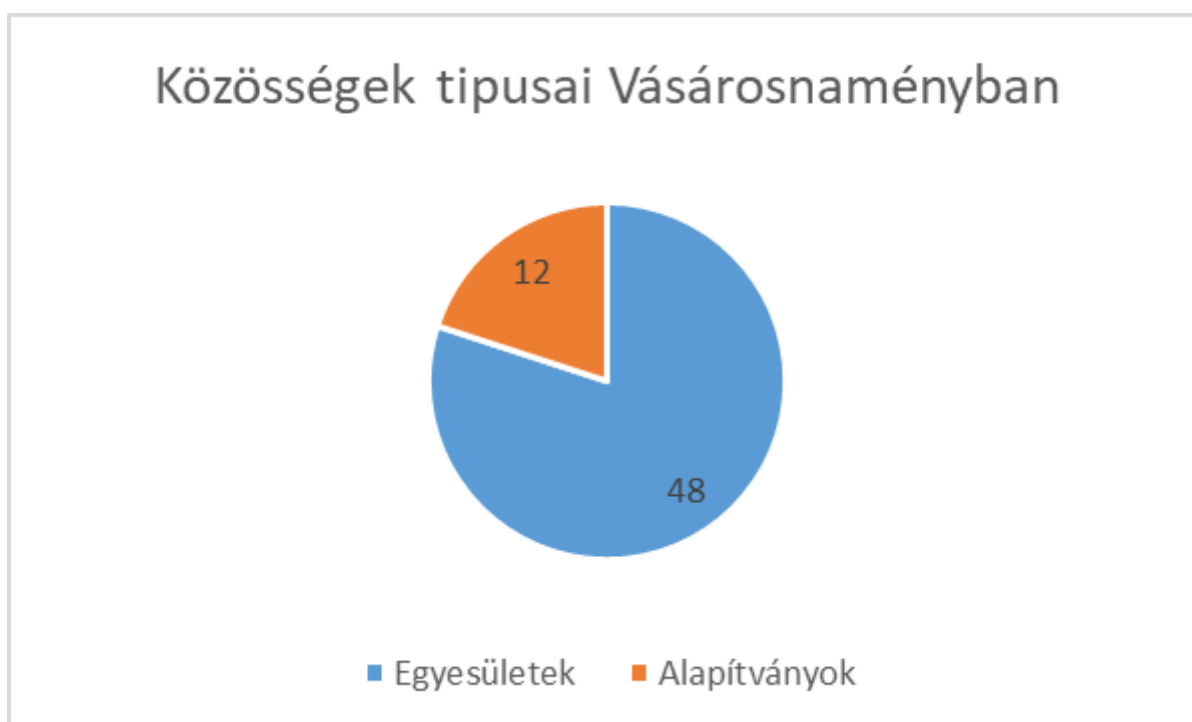
Ebből is jól látható, hogy helyi szinten sok kezdeményezés született a fiatalok érdekében, és ezt ők is érzékelték.

Civil szervezetek szerepe a közösségépítésben

Vásárosnamény mikrotársadalma változatos képet mutat bejegyzett közösségei tekintetében. A településen bejegyzett 60 szervezet alapítványi vagy egyesületi keretek között működik, legtöbbjük a kultúra a sport és szabadidő területén tevékenykedik. (Érdekes eltérés ebben, hogy a KSH felméréseivel szemben, hogy egészségügyi szervezet nincs jelen a településen, a KSH adatok az egyik leggyakoribb működési területnek jelölik 2016-ban!)

3 ábra

Közösségek típusai Vásárosnaményban (db)

Árnyalja a képet azonban , hogy viszonya sok civil közösség mintegy harmada mutat működésre utaló tevékenységet, illetve a „klasszikus” civil közösségek (nem szakmai pl: vadász, horgász, sport , nyugdíjas , polgárőr) száma ezt a számot is tizedeli.

Az ágazati szervezetek (horgász, vadász, érdekvédelmi) deklarált célként szinte kivétel nélkül kiemelik a gyermek és ifjúsági korosztály elérésének fontosságát céljaik elérésének érdekében. Tevékenységeikben azonban ez a törekvés már nem mutatkozik meg. Sportegyesületek ifjúsági csapatai szinte kizárólag a labdarúgás sportágban vannak jelen. Választható, egyesületi keretek között gyakorolható sport maradt még a korosztálynak a kézilabda és a judo.

4. ábra

Civil szervezetek tevékenysége Vásárosnaményban (db)

Klasszikus tevékenységeik fókuszába célcsoportot helyező szervezet 11 van Vásárosnaményban, ebből 3-4 működik a településen , amelyek közül megkeresésünkre két civil szervezet válaszolt érdemben, bemutatva egyesületeik eddigi célcsoport érdekében

végzett tevékenységét a Beregi Ifjúságért Közművelődési és Szabadidő Egyesület (BIKSZE), valamint a Fiatalok Kulturális Szövetsége (FIX). Ez utóbbi két egyesület nem városi székhelyű, de telephelyeik, működésük fő területe Vásárosnamény városa.

5. ábra

Ifjúságügygel kiemelten foglalkozó közösségek aránya Vásárosnaményban (db)

Az egyesületek vezetőivel és tagjaival készült interjú során - külön értékelték és bemutatták a helyi önkormányzattal közösen eddig végrehajtott programjaikat - az alábbiakban határozták meg a korosztály helyben tartását, életminőségét javító javaslataikat.

- jöjjön létre az ifjúsági korosztálynak közösségi tér és programok
- a településen működő informális csoportok felkarolása
- képviseleti fórum, önkormányzati képviselet
- korosztályos zenei rendezvény
- modern szabadidős változatos sportolási lehetőségek támogatása
- támogatott foglalkoztatás kiterjesztése a civil közösségekre

12. táblázat

Milyen gyakran szokott családjával közéleti kérdésekről, társadalmi problémákról beszélgetni?

Rendszeresen	19,5%
Alkalmanként	61,5%
Soha	18,9%

13. táblázat

Milyen gyakran szokott barátaival, ismerőseivel közéleti kérdésekről, társadalmi problémákról beszélgetni?

Rendszeresen	12,3%	
Alkalmanként	65,4%	
Soha	22,3%	

Ezekből a táblákból is leolvasható, hogy, bár a fiatalok több, mint 77%-a szokott beszélgetni társadalmi problémákról, azonban az ifjúság 20%-a soha nem foglalkozik ilyen jellegű kérdésekkel.

A blokk végén survey²⁴ kutatásunkban arra is rákérdeztünk, hogy mit gondolnak, mi a fiatalok legégetőbb problémája, és mi a második legégetőbb probléma.

14. táblázat

A fiatalok legégetőbb problémája...

Anyagi nehézségek, létbizonytalanság	38,1%
Bizonytalanság, kiszámíthatatlan jövő	25,8%
Baráti társaságok, közösségek hiánya	9,4%
Céltalanság, nem tudják, mit akarnak	8,2%

²⁴ kérdőív

A táblázatból kiderül, hogy már a fiataloknak is vannak az anyagi helyzetből fakadó gondjaik, pedig ebben a generációban még mindenkinek a tanulásra kellene koncentrálnia. A minta 25,8%-a szerint jelent problémát a jövő, mivel túlzottan ködös, kiszámíthatatlan.

Ifjúsági Stratégiánk célja reagálni ezekre a problémákra. Azonban a város vezetése önmagában nem képes megoldani e gondokat, szükségük van a fiatalokra, arra, hogy aktívak legyenek, arra, hogy együttműködjenek az önkormányzattal és a civilekkel.

Információszolgáltatás, közösségi terek

Minden korszakban megvannak azok a helyek, amelyeket a fiatalok a sajátjuknak éreznek, ahol összegyűlnek, amit közösségi térként használnak.²⁵ Közösségi tér lehet az utca, egy park, egy kávézó, a mozik, a Művelődési Központ, a játszóterek, a szórakozóhelyek. Ezekre a helyekre összpontosul a fiatalok szabadidejének eltöltése, itt zajlanak az interakciók.

De mi kell ahhoz, hogy az ifjúság a sajátjának érezzen egy helyet, egy területet?

A tapasztalat azt mutatja, hogy két féle hely funkcionál leginkább közösségi térként a fiatalok számára: egyrészt az olyan környezet, melynek kidolgozási fázisában beleszólhattak abba, hogy milyennek is kellene lennie, másrészt az olyan helyek, melyekhez a vezetőségnek, a felügyelő szervezeteknek (gondolhatunk szülőkre, önkormányzatra, tanárookra) nincs köze, ahova elvonulhatnak és elzárkozhatnak.²⁶

Az Ifjúsági Stratégia esetében az előbbi a fontosabb. Több olyan közösségi térre van szükség, aminek létrehozásakor is már jelen vannak a fiatalok, olyan helyekre van szükség, amelyek kielégítik az aktuális ifjúság igényeit, ahol szívesen töltik az idejüket, együtt.

²⁵ <http://magyarforum.hu/cikk/2348/Kozossegi-terek-a-fiataloknak/>

²⁶

http://bgazrt.hu/_dbfiles/htmltext_files/2/0000000212/Fiatalok%20kozossegeben%20modszertani%20kezikonyv.pdf

Jelenleg ezeket az igényeket a Művelődési Központ képes kielégíteni, a fiataloknak lehetőségük van különböző szabadidős tevékenységekkel elütni az időt, valamint egy kávézó is a rendelkezésükre áll a Központban. Azonban, annak céljából, hogy ne csapjon át az együtt eltöltött idő monotonitásba, további intézményekre, közösségi terekre van szükség.

Mindemellett ebben a blokkban kell két fogalmat beemelni Ifjúsági Stratégiánkba.

Az egyik ilyen a helyi ifjúsági munka...

„A helyi ifjúsági munka a településen vagy a megyében végzett ifjúsági munka, amelynek célja az ott élő fiatalok életkörülményeinek javítása, a szabadidő hasznos eltöltésének biztosítása, képviseleti formák elősegítése. Helyi ifjúsági munkát többek között a települési vagy megyei ifjúsági referensek, ifjúságsegítők, művelődési intézmények szakemberei végeznek. Minden település vagy megye más-más sajátosságokkal, adottságokkal, kulturális és gazdasági lehetőségekkel rendelkezik. Így a településen végzett ifjúsági munka formái vagy a meghozott ifjúságpolitikai intézkedések és eszközök is eltérőek, különbözőek településenként és megyénként. A sikeres és innovatív helyi ifjúsági munka egyik fontos tényezője, hogy a település vezetése folyamatosan nyitott legyen a fiatalok iránt és figyelemmel kísérje az ott élő ifjúság életkori sajátosságaiból adódó problémákat, igényeket és azokra válaszokat, megoldásokat nyújtson. Másfelől a fiatalok öntevékenységeihez kapcsolódó feltételek megteremtésével a fiatalok közösségeinek tevékenységei és aktív szerepvállalása is a helyi ifjúsági munka fejlődését irányozza.

A helyi ifjúsági munka előmozdításában, fejlesztésében az önkormányzatok és a helyi ifjúsági csoportosulások, közösségek együttműködése elengedhetetlen. Ez az a szint, ahol a különböző szereplők együttgondolkodása, tervei a leghatékonyabban megvalósulhatnak a közös célok elérése érdekében.”²⁷

... a másik fogalom pedig a nyitott ifjúsági munka (Open Youth Work):

„A nyitott ifjúsági munka, mint módszer többretű lehetőséget kínál a fiatalok számára; hiszen az önkéntes munkán keresztül nemcsak személyesen fejlődnek, hanem képessé válnak a demokratikus társadalomban való aktív részvételre is a nemformális tapasztalatok

²⁷ http://www.mobilitas.hu/dariszi/helyi_ifjusagi_munka/index.html

segítségével . A “nyitott ifjúsági munka” helyszínei általában ifjúsági klubok, ifjúsági projektek, ifjúsági központok, ifjúsági házak lehetnek, de történhet akár az utcán is (utcai ifjúsági munka).

Milyen előnyei vannak a nyitott ifjúsági munkának?

- képessé teszi a fiatalokat arra, hogy felismerjék képességeiket, tudásukat, attitűdjeiket, hogy érvényesíthessék jogukat mind személyesen, mind egy csoport vagy egy helyi közösség tagjaként, valamint nemzeti és nemzetközi szintereken
- terjeszti az esélyegyenlőséget és a különböző elnyomások, megkülönböztetések elleni küzdelmet (pl. rasszizmus, xenofóbia, vallási-, nemi, származási-, területi egyenlőtlenségeket)
- az önkéntes tevékenységek során a fiatalok a tanulási folyamat részesei, így azt is megtanulják, hogyan állhatnak ki magukért, céljaikért a különböző döntési folyamatok során
- támogatja a fiatalokat abban, hogy megértsék a személyes, szociális, és politikai történéseket, amelyek hatással vannak a személyes életükre, illetve azon közösség életére, melynek tagjaik.”²⁸

Az ifjúsági munka elősegíti a fiatalok aktivitását, közösségekbe integrálja őket, bevonja őket a különböző programokba. Mindezek mellett pedig felkészíti őket a jövőre, tapasztalatot szereznek, új kompetenciákat sajátítanak el, miközben informálódnak az őket érintő kérdésekről, a település helyzetéről.

E tevékenységek meghatározóak, ebből adódóan szükségesek az olyan programok, amelyek az ilyen tevékenységek végzésére ösztönzik a fiatalokat. Ebben kell a város vezetőségének a közreműködése, együttműködése a civil szervezetekkel.

Szabadidő, sport

A szabadidő és az abban végzett tevékenységek, csakúgy, mint a sport, meghatározó a szocializációs folyamatokban.²⁹ Integrálnak a kortárs közösségekbe, kimozdítanak otthonról,

²⁸ <http://www.mobilitas.hu/eariszi/tudasesmodszertar/modszertar/nyitottifjusagimunka/index.html>

segítenek elsajátítani különböző normákat, megismerni új készségeket. Ennek okából szerves része a szabadidő és sport a Stratégiánknak.

Hogy mit jelent a szabadidő, azt nehéz pontosan megfogalmazni, hiszen mindenki számára mást jelent a kikapcsolódás. Ha mégis megkísérelnénk definiálni, akkor talán a Nagy-Bodor-Domokos-Schád magyarázata áll a legközelebb az igazsághoz: A szabadidő a kööttségektől, elvárásoktól mentes (ha nem is teljesen), nem szükségletek által meghatározott tevékenységekre fennmaradó időegység.³⁰

A társadalmi változásokkal a szabadidő is egyre csökkent, a felgyorsuló világgal való lépéstartás miatt egyre több a feladat, a nyolc óra munka - nyolc óra pihenés analógia ma már csak vágyálom.³¹ Ha nem is az iskolában vannak már a fiatalok, az otthoni feldolgozásra szükséges tananyag mennyisége és az iskolán kívüli kompetenciák (külön órák, sport) a szabadidőből veszik el az órákat. A fennmaradó szabadidejüket a fiatalok pedig az internet térhódítását követően leginkább az online térben töltik. Ennek ellenére megvan az igény a fiatalok részéről, hogy olyan lehetőségeik legyenek, ahol a saját korosztályukkal tölthetik az idejüket, azonban a tényleges (már meglévő és jövőbeli) programok szükségességéről való áttekintés előtt vizsgáljuk meg közelebbről, hogy mivel töltik a fiatalok a szabadidejüket. Ehhez a kvantitatív kutatásunk során nyert válaszokat használjuk fel.

A következő táblázatból az olvasható le, hogy a fiatalok hány százaléka tölti az alábbiakkal a szabadidejét hétközben és hétvégén:

15. táblázat

A fiatalok szabadidős tevékenységei (hétközben)

Olvas	56,3%
Tévét néz	100%
Internetezik, számítógépezik	96,3%
Chatel, Facebookozik	92,5%
„Telefonozik” (játszik a telefonon)	7,4%

²⁹ <http://ofi.hu/nagy-adam-harmadlagos-szocializacios-kozeg-es-az-ifjusagugy-mint-onallo-terulet-elmeleti-alapjai>

³⁰ Nagy-Bodor-Domokos-Schád: Ifjúságügy, 2014, ISZT Alapítvány, Budapest

³¹ <http://ofi.hu/tudastar/idofelhasznalas/gyorsulo-ido-sodraban>

A barátaival lóg, beszélget	42,3%
Sportol	16,2%
Zenét hallgat	73,7%

16. táblázat

A fiatalok szabadidős tevékenységei (hétvégén)

Olvas	39,2%	
Tévét néz	100%	
Internetezik, számítógépezik	96,3%	
Chatel, Facebookozik	92,9%	
„Telefonozik” (játsszik a telefonon)	15%	
A barátaival lóg, beszélget	73,3%	
Sportol	16,2%	
Zenét hallgat	82%	

A „15. és 16. táblázatból” kiderül, hogy a fiatalok a barátaikkal leginkább a hétvégén töltenek időt, sportolási szokásukon pedig nem változtat, hogy a hét melyik része van. Talán a legelgondolkodtatóbb információ a sportolási arány, illetve a TV nézés és az Internetezés melletti szám. Előbbi ijesztően alacsonynak tűnik, utóbbi irreálisan magasnak. Persze, magyarázható adatok, és e magyarázatokkal már nem is olyan meglepő szám: a barátokkal való kapcsolattartás, a tanulás és a tartalomfogyasztás ma már elsősorban az online-térbe összpontosul. Habár a TV nézést a válaszadók 100% említette, ehhez hozzátartozik az „otthon vagyok, bekapcsolom a TV-t háttérzajnak” fogyasztói kultúra szokása, mégis az nyilvánvaló, hogy a fiatalok sokkal inkább televíziót néznek és interneteznek, mintsem sportolnak.

Vásárosnamény jelenleg is azon dolgozik, hogy ez megváltozzon. Egyrészt szabadidős sportolási lehetőségeket biztosít az érdeklődőknek, másrészt jelenleg is ingyenes sportoktató tanfolyamra jelentkezhetnek a fiatalok. Utóbbi során amellet, hogy elsajátíthatják a jelentkezők a sportoktatáshoz szükséges kompetenciákat, a sportolás örömeit is terjesztik, és a szervezők és résztvevők igyekeznek mindenkihez eljuttatni ezt az üzenetet, nem csak a programban lévőknek.

Az önkéntességre való ösztönzésre is koncentrálni kell, ugyanis ez a tevékenység hasznos a fiatalok és a település számára a jelenben és a jövőben is. Elég csak a jobbító szándékra gondolnunk, illetve az új kapcsolatok kialakítására, mikor jelenről beszélünk, amennyiben a jövőbeni hasznosságot kellene indokolni, ide tartozik már az is, hogy „jól mutat” az önéletrajzban az ilyesfajta tevékenység, nem beszélve arról, hogy a fiatalokat munkára és társadalmi szerepvállalásra nevelni.

További képzések, szabadidős programok szükségesek, valamint workshopok, melyek során bemutatják, megtanítják a fiataloknak a megfelelő internet- és számítógéphasználatot, olyan tekintetben, hogy az ilyen jellegű tevékenységek ne menjenek a baráti és családi kapcsolatok rovására.

Oktatás (formális és nem-formális)

Az oktatás szerepe megkérdőjelezhetetlen, az iskola a második szocializációs színtér, a tanulás pedig végigkísér egész életünkben.³² Hogy ez megtörténjen, számos kompetenciára van szükségünk, melyeket a különböző szocializációs szintereken kell elsajátítanunk.

Az Európa Tanács által felsorolt kulcskompetenciák a következők:

- írni-olvasni tudás, nyelvismeret
- matematikai, tudományos és műszaki ismeretek
- digitális kompetencia
- személyes, szociális és tanulási kompetencia
- állampolgári kompetencia
- vállalkozói készség
- kulturális tudatosság és kifejezőkészség³³

³² A Lifelong learning egyike az EU mindenkit érintő törekvésének.

³³ http://ec.europa.eu/education/policy/school/competences_hu

Beavatkozási területeink összessége segíti ezeknek a kompetenciáknak a kialakulását, így nevelve a fiatalokat az élethosszig tartó tanulásra.

Vásárosnaményban működik a Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola, melynek további két tagintézménye van: a Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Kölcsey Ferenc Tagintézménye és a Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Petőfi Sándor Tagintézménye

„1-8 évfolyamos általános iskola, és alapfokú művészeti iskola. A bevezető és kezdő szakaszban hagyományos módszerekkel történő alapképzés folyik. A beiskolázási körzetünkben élő családok szociális, anyagi és kulturális helyzete egymástól nagymértékben eltér, ezért nevelő és oktató munkánk ehhez a helyzethez igazodik: tanórán és tanórán kívül megpróbáljuk segíteni a nehéz körülmények között élő, hátránnyal induló tanulók felzárkóztatását, ugyanakkor kiemelt fontosságú feladatnak tekintjük a tehetséges, jó képességű gyermekek fejlesztését is. A hagyományokban gazdag múlt emlékeit az Alapfokú Művészeti Iskola keretében működő művészeti csoportjaink őrzik az alábbi művészeti ágakon folyó munka keretében: Szín- és Bábművészet, Néptánc, Képzőművészet, Zeneművészet.”³⁴

Az Általános Iskolát követően az elemiből kikerülő diákoknak lehetőségük van tanulmányaikat a Vásárosnaményi II. Rákóczi Ferenc Gimnáziumban folytatni.

„A vásárosnaményi II. Rákóczi Ferenc Gimnázium több mint fél évszázados múltra tekint vissza. Városunkban 1952 óta működik a felsőfokú ismeretek megszerzésére előkészítő gimnázium.

Az iskolaalapítók által megfogalmazott célt napjainkig igyekszünk követni: magas színvonalú képzéssel szolgálni a helyi társadalom igényeit, hogy a fiatalok szerteágazó ismeretek birtokában, egyenlő eséllyel vehessék fel a versenyt hasonló korú társaikkal. Fontosnak tartjuk, hogy diákjaink gyorsan változó világunk kihívásaira választ tudjanak adni, hogy a szülőföldről magukkal vitt tudás és tradíció előnyt jelenthessen egyéni érvényesülésükben.

³⁴ <http://www.vasarosnameny.hu/intezmeny/oktatasi/39-alapfoku-oktatasi-intezmenyek/vasarosnamenyi-eotvos-jozsef-altalanos-iskola-es-alapfoku-muveszeti-iskola>

Képzési kínálatunk:

- *Emelt óraszámú képzés angol nyelvből*
- *Emelt óraszámú képzés német nyelvből*
- *Belügyi rendészeti ismeretek*
- *Emelt óraszámú képzés informatika és matematika tantárgyakból*
- *Emelt óraszámú képzés biológia-kémia tantárgyakból*
- *Második idegen nyelvként az orosz nyelv választásának lehetősége*³⁵

Az iskola bemutatkozásából is kiderül, hogy egy múlttal rendelkező, magas színvonalú oktatást végző intézmény a II. Rákóczi Ferenc Gimnázium, ami tökéletesen ellátja a középfokú végzettséget nyújtó iskola feladatát: nevel és felkészít a jövőre, legyen az továbbtanulás vagy a munka világa.

Az elsődleges cél a tanulók továbbtanulás útjára való terelése, ennek érdekében számos, az alaptárgyakon kívüli lehetőséget biztosít az iskola, hogy még versenyképesebbek lehessenek azok a fiatalok, akik itt szereznek érettségit.

Természetesen azok számára is van alternatíva, akiknek a célja valamilyen szakma megszerzése. Ezeket a fiatalokat a Lónyay Menyhért Baptista Szakközépiskola és Szakiskola várja.

„Jelenleg a szakközépiskolai osztályokban elektrotechnika-elektronika, kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció, vendéglátás-turisztika és informatika szakmacsoportos oktatás folyik. A szakiskolai osztályokban férfiszabó, épület- és szerkezetlakatos, szakács, cukrász, pincér, hegesztő, pék szakmát sajátíthatnak el a tanuló. Érettségizetteknek automatikai technikus, kereskedő, vendéglátásszervező-vendéglős és gazdasági informatikus képzést kínál az intézmény.

*Az iskola jól felszerelt tanműhelyi háttérrel rendelkezik minden oktatott szakma gyakorlati képzésének magas szintű biztosítására.*³⁶

³⁵ <http://www.vasarosnameny.hu/intezmenyk/oktatasi/43-kozepfoku-oktatasi-intezmenyek/vasarosnamenyi-ii-rakoczi-ferenc-gimnazium/77-vasarosnamenyi-ii-rakoczi-ferenc-gimnazium>

A kvalitatív interjúk során kiderült, hogy a fiatalok szerint a legnagyobb problémát kortársaik órazavaró, nemtörődöm viselkedése jelenti. Ennek a problémának a megoldásához arra van szükség, hogy megértsék ezek a diákok is, hogy a jelenben befektetett energia az ő jövőjüket biztosítja. Pályaorientációs előadásokkal, tréningekkel, szakmák bemutatásával kívánjuk elnyerni érdeklődésüket, hogy ezáltal megtalálják a helyüket az oktatásban, és aktív részévé váljanak környezetüknek.

Amennyiben oktatásról és az életre való felkészítésről beszélünk, fontos kiemelni a nyelvtanulást is. Mind az iskolákban, mind pedig a programok, képzések szervezésekor szem előtt kell tartani, hogy ma már előfeltétel legalább egy idegen nyelv ismerete a munkaerőpiacon és a felsőfokú oktatásban.

Vásárosnaményban a fiatalok megtalálhatják a középfokú képzések között a számításukat. Célunk továbbra is fenntartani az oktatás kiemelkedő színvonalát, hogy a továbbtanulni vágyók versenyképes tudással kerüljenek be a felsőfokú oktatásba, a szakmát tanulók számára pedig olyan tudást kívánunk átadni, mellyel tökéletesen képesek ellátni feladataikat.

Kultúra, művelődés

A kultúrát napjainkban sokan egyfajta egyenlőtlenségként értelmezik; ennek oka, hogy a munka, a család és egyéb feladatok után az egyénnek már nem marad ideje kultúrát fogyasztani, elmenni egy kiállításra, egy koncertre; bár nincs is igény rá. A kultúrát legtöbbször valamilyen távoli, elérhetetlen, a felsőbb társadalmi rétegek időtöltéseként értelmezik, hibásan. A kultúra körbevesz minket, elérhető közelségben van - csak rá kell szánni az időt.

Célunk, hogy a fiatalsághoz közelebb hozzuk a művészeteket, a kultúrát, mind képzési formában, mind pedig a különböző programok bemutatásával, hiszen a kultúra az identitásunk egyik alapköve.

³⁶ <http://www.vasarosnameny.hu/intezmenyk/oktatasi/44-kozepfoku-oktatasi-intezmenyek/lonyay-menyhert-szakkozep-es-szakkepiz-iskola/78-lonyay-menyhert-szakkozep-es-szakkepiz-iskola>

Vásárosnamény kulturális életének központja a Beregi Múzeum, amelyet 1963. március 1-jén alapítottak.

„A megyei múzeumi szervezet kiépítésének idején az addig múzeummal nem rendelkező Vásárosnamény egy olyan intézményt kapott, amelynek gyűjteménye, kiállításai, tudományos tevékenysége mára országos, sőt nemzetközi szinten is elismert. A legendás múzeumalapító megszállott munkájának, fáradtságot nem ismerő muzeológiai tevékenységének köszönhetően egy olyan gyűjtemény jött létre a város lakosságának, a beregi embereknek, a megye, az ország, a magyar és az európai kultúra, valamint a muzeológiai szakma kiszolgálására, amely párját ritkítja, és Szabolcs-Szatmár-Bereg megye múzeumai között a legnagyobbak közé számít.

Páratlan gazdagságú néprajzi anyaggal rendelkezik a múzeum, amelyből kiemelkedik az eredeti beregi keresztiszes himzések gyűjteménye – ennek megőrzését, a mintakincs feldolgozását, megismertetését, népszerűsítését évtizedek óta végzik a múzeum munkatársai.

Az állandó kiállítások mellett rendszeresen időszaki kiállításokat rendezünk, egyrészt a múzeum raktári, látogatók előtt egyébként rejtve maradó anyagából, másrészt más múzeumok, gyűjtők, művészek kollektíváiból, a tárgyi kiállítások mellett párhuzamosan képzőművészeti tárlatok formájában is.”³⁷

A Beregi Múzeum továbbá egyike a Múzeumok Éjszakája program-együttesben résztvevő múzeumoknak.

A szavak pozitív értelmében megszokottá, rutinná kell tenni a kultúrafogyasztást. Bár a művészetek célja az elgondolkztatás és az önkifejezés, ha valaki részt vesz valamilyen kultúrával kapcsolatos programon, végül mégis egy élményszerzésről beszélünk. Ahhoz pedig, hogy olyan utánpótlást neveljünk ki, amely’ önálló, kész a társadalmi szerepvállalásra és képes ellátni a feladatait. Mindezek mellett a kritikai gondolkodás is az értelmiségi, önálló ember tulajdonsága, a kultúra és a művészetek pedig ennek kialakulásában tudnak segíteni.

³⁷ <http://www.vasarosnameny.hu/intezmenyk/kozmuvelodesi/34-beregi-muzeum>

A múzeum mellett Vásárosnamény másik központinak nevezhető épülete a Balázs József Városi Könyvtár és Művelődési Központ, melyre több beavatkozási terület kifejtésében is hivatkoztunk már, mivel ide összpontosul az ifjúság, ez a hely leginkább a fiatalok közösségi tere.

„A Balázs József Városi Könyvtár és Művelődési Központ jelenlegi formájában – a két intézmény összevonása után – 2014. január 1-től működik.

A Városi Könyvtár kb. 29.000 ember információs és könyvtári igényeit igyekszik magas fokon kielégíteni. (Ebből 8700 fő a város lakossága, a többiek kisebb településeken élnek.) A kistérség 27 településéből mára 21 csatlakozott a mozgókönyvtári szolgáltatáshoz, melyet könyvtárunk 2007 januárjától sikeresen működtet.

A Művelődési Központ elsősorban Vásárosnamény lakosságának nyújt művelődési, szórakozási, ismeretszerzési lehetőségeket, de ezer szállal kötődik a térség településeihez is. A 350 férőhelyes színházteremben évente 14-15 felnőtt- és gyermekszínházi előadást, kéthetente filmvetítést, komolyzenei hangversenyeket, regionális rendezvényeket, kiállító termünkben kiállításokat rendezünk. Számos öntevékeny művészeti csoport, civil szervezet, egyesület, klub, végzi tevékenységét a ház falai között.

Az intézmény szervezeti egységei a Könyvtár és a Művelődési Központ.”³⁸

A Művelődési Központ egyike a legfontosabb helyeknek a fiatalok szempontjából, ennek fenntartása és folyamatos fejlesztése (természetesen a fiatalok bevonásával) elengedhetetlen. Ideális hely programok szervezésére, a fiatalok felkutatására, nem beszélve arról, hogy a Művelődési Központban a fiataloknak lehetőségük van biztonságos, ellenőrzött környezetben kikapcsolódásra, szabadidős tevékenységek folytatására.

Természetesen Beregi Múzeum és a Balázs József Városi Könyvtár és Művelődési Központ mellett ott van még a Szent István Emlékpark, a Református Templom, illetve a Folyóanya gyermekeivel - melyek mindegyike a kultúra dimenziójában jelentősnek mondható; ezeket leginkább a turistáknak érdemes felkeresnie.

³⁸ <http://www.vasarosnameny.hu/intezmenyk/kozmuvelodesi/40-balazs-jozsef-varosi-konyvtar-es-muvelodesi-kozpont>

Vásárosnamény kulturális élete folyamatosan megújuló – ezt az állandó változást szükséges fenntartani, annak érdekében, hogy kóstoljanak bele bármikor a fiatalok a pezsgésbe, találjanak valami újdonságot, valami eddig még soha nem látottat.

E célok előfeltétele a szabadidős blokkban leírtak megvalósítása: ha nem sikerül megteremteni az igényt az ifjúságban, hogy kimozduljanak, ne pedig a szobájukban töltsék az szabadidejüket, akkor értelmét veszti minden program. Ennek érdekében együtt kell működnie a város vezetésnek, Beregi Múzeumnak, a Balázs József Városi Könyvtár és Művelődési Központnak és az iskoláknak.

Foglalkoztatás, pályaválasztás

Az iskolából a munka világába történő zökkenőmentes átmenet a társadalmi beilleszkedés egyik legfontosabb feltétele. Gyakran hosszú távon meghatározza az egyén társadalmi pozícióját, munkaerő-piaci helyzetét, ezért gazdasági és szociális szempontból egyaránt fontos, hogy az iskolapadból kikerülő fiatalok szakmailag felkészülten jelenjenek meg a munkaerő piacon, az iskolában elsajátított ismereteik összhangban legyenek a technológiai követelményekkel, a piaci igényeknek megfelelő szintű és szakirányú képzettséggel, konvertálható ismeretekkel rendelkezzenek. Az állástalanul töltött idő, az ennek kapcsán szerzett negatív tapasztalatok nemcsak elbátortalanító hatásúak, de a munkával nem rendelkező fiatalok eltartása komoly terheket is ró az egész társadalomra, és veszteség az elmaradt társadalmi haszon, amit munkaerejük kihasználatlansága jelent.

Magyarország Kormánya kiemelt fontosságunka ítéli, hogy a fiatalok minél korábbi életkorban bekapcsolódhassanak a munka világába. Nemzetgazdasági és foglalkoztatás-politikai okokból is kiemelt jelentőségűvé vált a diákmunka. Évente több mint 2 milliárd forintos keretösszegben hirdet meg foglalkoztatási programot, amelyben a járási hivatalok foglalkoztatáspolitikai osztályán keresztül önkormányzatok illetve 2018-tól már vállalkozások is igényelhetnek forrást a támogatott nyári diákmunkára.

Vásárosnamény Város Önkormányzata jelenleg is él támogatott diákmunka lehetőségével és számos foglalkoztatási helyszínen biztosít lehetőséget a korosztály nyári foglalkoztatására. Az átgondolt és tervezhető foglalkoztatáshoz azonban hiányzik a megfelelő egyeztető fórum megléte, a foglalkoztatói és foglalkoztatói szükségletek és igények egymásra találhatnak.

Új elemként a városban is lehetőség van mezőgazdaságban és vendéglátásban kipróbálni képességeiket a diákoknak.

A stratégia elkészítése során felkerestük a potenciális foglalkoztatókat, az interjúk alapján egyértelmű a foglalkoztatási forma szükséglete. A megkeresettek a hiányzó munkaerőt, a szabadságolások miatt kieső munkaidőt egyaránt tudják pótolni vele a nyári időszakba, a mezőgazdaságban pedig több élő erőt igénylő idénymunkával esik össze a támogatási program. Egyhangú volt a vélemény abban is, hogy ezt a módját a foglalkoztatásnak továbbra is fenn kell tartani, és ha lehet létszámban, forrásban, a választható munkakörökben egyaránt bővíteni érdemes.

Szükség van folyamatos pályaorientációs tanácsadásra, amit a fiatalok időpont egyeztetést követően felkereshetnek, és a tanácsadó javaslatai alapján folytathatják jövőjük tervezését. Emellett pályaválasztási napokra is szükség van, ahol megjelennek a civil szervezetek, az önkormányzat munkatársai, valamint a településen és környékén lévő cégek.

Segítségükkel a fiatalokban kialakulhat az elképzelés, hogy mire kell számítaniuk a jövőben, mely' szakirányokkal helyezkednek el könnyen, egyes foglalkozások milyen jövedelemmel járnak. Mindezek szükségesek ahhoz, hogy a településen élő ifjúság kidolgozhassa a maga tervét a továbbtanulás és későbbi munkaerőpiacra való lépés tekintetében.

A diákmunka jelentőségét is ki kell emelni: számos lehetősége van a Vásárosnaményban élő fiatalságnak a diákéveik során is dolgozni, ám, ami jelentős Ifjúsági Stratégiánk szempontjából, az, hogy a helyi vezetésnek hála további központilag, Önkormányzat szintjén koordinált lehetősége van a fiatalságnak: elmehetnek cégekhez dolgozni vagy akár az önkormányzathoz.

Kérdőíves kutatásunk során azt mértük, hogy mit tartanak a fiatalok az ideális munkahely ismérvének. Több jellemzőt is felsorolhattak, a következő táblázatba a négy leggyakoribb jellemző került be:

17. táblázat

Az ideális munkahely ismérve a fiatalok szerint

Jó fizetés	87,7%	
Kellemes társaság	82%	
Biztonságos munkahely	81,7%	
Rugalmas munkaidő	79,2%	

A fiataloknak a legfontosabb a jövedelem nagysága, azonban a minta bemutatásának fejezetében a nettó jövedelemről közölt táblázatból kiderült, hogy a fiatalok 40,3%-a lenne elégedett kevesebb, mint nettó 150.000 Ft-tal. A jó fizetést a kellemes társaság követte gyakoriságban 82%-kal, majd a biztonságos munkahely és a rugalmas munkaidő.

A kutatásból továbbá kiderült, hogy a fiatalok 76,8%-a dolgozna piaci szférában, 50,8%-a államigazgatásban, valamint 68,8%-uk vállalna külföldi munkát, ha annak feltételei lennének a legmegfelelőbbek. Táv munkát (12,3%), illetve interneten elvégezhető munkát (13,8%) viszont meglepően kevesen vállalnának.

A nettó jövedelem és az ideális munkahely kérdésre érkezett válaszokból jól látható, hogy a fiatalság sok mindennel nincs tisztában, tudásuk bizonyos helyeken hiányos. Városunk, az oktatási intézmények, az önkormányzat és a településen és környékén lévő cégek összefogásával pályaaorientációs rendezvényeket kell indítani, melyek pótolni tudják a hiányosságokat.

Emellett az önkormányzatnak törekednie kell arra, hogy újabb cégek válasszák Vásárosnaményt székhelyüknek, ezzel növelve az elhelyezkedési lehetőségeket.

Természetes támogató rendszer (család)

A társadalmakban a közvetítő szerepet a társadalmi intézmények látják el.³⁹ Eme intézmények lényegét a normák és a mögöttük álló értékek alkotják.

Ezek a normák szerepeket definiálnak, amelyeket a különböző státuszokat betöltő személyeknek el kell, hogy játszanak. Ilyen státusz például az anya, a gyermek.

A család a társadalmi kiscsoportok egyike. Csoportnak nevezzük az egyéneknek olyan együtteseit, amelyeket bizonyos közös ismérvek jellemeznek.

Családnak nevezzük az olyan együtt élő kiscsoportot, amelynek tagjait összeköti a házassági kapcsolat vagy a leszármazás, vérségi kapcsolat.

A statisztika család definíciója: csak a szülőket és a velük együtt élő, nem házas gyermekeiket számítják családnak. Ez a családmag.

A szakirodalom szerint a családnak öt fontos funkciója volt:⁴⁰

1. termelési funkció: maga a család volt a termelőegység.
2. fogyasztás: túlnyomó része a családban történt, a fejlett társadalmakban a fogyasztás növekvő része kerül a családon kívülre.
3. reprodukciós funkció: a gyermekszülés, a népesség fenntartás nemzedékről nemzedékre
4. felnőttek pszichés védelme
5. a gyermek szocializációja

Egyes kutatók szerint mára már átvette az iskola a szocializációs funkciók egy részét, a mentálhigiénés és hasonló intézmények pedig a felnőttek lelki védelmét.

³⁹ Andorka Rudolf (2006): Bevezetés a szociológiába
(https://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_520_bevezetes_a_szociologiaba/2011_0001_520_bevezetes_a_szociologiaba.pdf)

⁴⁰ Andorka Rudolf (2006): Bevezetés a szociológiába
(https://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_520_bevezetes_a_szociologiaba/2011_0001_520_bevezetes_a_szociologiaba.pdf)

Lasch (1977) a családot menedéknek nevezte egy szívtelen világban. Ezen azt érti, hogy a modern társadalomban az emberi kapcsolatok egyre felszínesebbé válnak, elhidegülnek az emberek egymástól, csak a család marad meg olyan elsődleges csoportként, ahol érzelme- gazdag kapcsolatok vannak.⁴¹

Giddens (1992) úgy fogalmazott, hogy a modern társadalomban eluralkodtak az instrumentális, vagyis a meghatározott célt szolgáló kapcsolatok, ugyanakkor az embernek változatlanul szüksége van az intimitásra, amelyet csak a párkapcsolatban és a családban találhat meg.⁴²

Kvantitatív kutatásunkban a válaszadók 75,9%-a vélte úgy, hogy a családi biztonság egyike a legfontosabb értékeknek, melyek az emberek életviteléhez kapcsolódnak. Az interjúkban pedig mindenki elsőként említette a család szinonimájaként a biztonságot, a békét, a nyugalmat.

Ennek fényében kijelenthető, hogy jelenleg is a család az elsődleges szocializációs színtér, amely' egyfajta védőhálóként is funkcionál, biztonságot ad, megfelelő alapzatot biztosít a fiatalok szárnypróbálgatásához. Emiatt fontos a családok helyzetének segítése, a velük való szoros együttműködés.

Olyan programokra, eseményekre van szüksége városunknak, ahol a családok együtt is eltölthetnek tartalmas időt (a programok célzása pont a családok esetében problémás, ugyanis e kiscsoport különböző életkorú egyénekből áll össze), mivel a programelemek között mindenki megtalálhatja a neki tetszőt.

⁴¹ Lasch, Ch. 1977. *Haven in a Heartless World*. New York, Basic Books.

⁴² Giddens, A. 1992. *The Transformation of Intimacy. Sexuality, Love and Eroticism in Modern Societies*. Cambridge, Polity Press.

Mobilitás (érdemes legyen visszajönni)

A mobilitás kérdésköre mindig is megosztotta az embereket.

Egyik oldalon ott a tény, miszerint tapasztalat nélkül a pályakezdők nem tudnak elhelyezkedni a munkaerőpiacon, illetve, ha el is tudnak, innovációt, új lendületet várnak el e fiataloktól a munkáltatók.⁴³ Ezt pedig nem adja meg a magyar felsőoktatás - ha azt a pluszt keressük, amivel kitűnhetünk a többi jelentkező közül, akkor azt nem ott kell keresni, ahonnan hozzánk hasonlóan a többi jelölt is érkezett. Ebből adódóan a mobilitási programok előnyhöz juttathatják a fiatalokat: új kultúrát, szokásokat ismernek meg, új világszemléletet, filozófiát, új készségeket, kompetenciákat. Ezekkel visszatérve versenyképessé válhat, kiemelkedhet a tömegből, igazi európai polgárként.

Ez a gondolatmenet idillikus, azonban felmerül a kérdés (ami a mobilitás problematikáját is okozza): ha olyan jó egy fiatalnak a másik országban, megtalálja a helyét, fejlődik, elhelyezkedik, új barátságokat alakít ki, akkor miért jönne vissza?

Az Unióban a munkaerő szabad vándorlása biztosítja, hogy a tagállamok alkotta unióban élő állampolgárok a szabad utazáson túl munkát is vállalhassanak.

Magyarországon a pénzügyi válságot követően kezdődtek el az EU-n belüli mozgások, a jobb élet reményében történő, letelepedési szándékú határátlépések.

Mindezek ellenére, a magyar nemzet egyike a legimmobilabb nemzeteknek, akik határokon belül is csak akkor költöznek, ingáznak, ha a munkájuk azt kívánja.

Kérdőíves vizsgálatunk során arra kérdeztünk rá, hogy a fiatalok terveznek-e külföldre menni tanulni, dolgozni, esetleg letelepülnének-e egy másik országban.

⁴³ https://privatbankar.hu/migracio/ordogi_kor_tapasztalat_nelkul_mit_sem_er_a_diploma-240063

18. táblázat

Tervezi-e, hogy a közeljövőben külföldre menjen tanulni?

Igen	0%
Nem	97,7%
Nem tudja	2,3%

A vásárosnaményi fiatalokból álló minta 0%-a tervez külföldre menni a tanulmányai alatt. Ez az eredmény önmagában is elkésztítő, ugyanis az ilyen külföldi tanulmányok során a fiatalok nyelvet és új készségeket tanulhatnak, ezeket pedig itthon kamatoztathatják. A célnak annak kellene lennie, hogy minél több diák használja ki ezeket a lehetőségeket, majd a kint látott jó dolgokat (módszereket, megoldásokat, újításokat). Mindezek mellett a mobilitás a kapcsolati tőkéjüket is növeli.

19. táblázat

Tervezi-e, hogy egy pár hétre vagy hónapra külföldre menjen dolgozni (ingázni is)?

Igen	8,5%
Nem	63%
Nem tudja	28,5%

20. táblázat

Tervezi-e, hogy egy pár évre külföldre megy dolgozni?

Igen	16,3%
Nem	53,6%
Nem tudja	30,1%

A táblázatokból kiderül, a fiatalok inkább hosszabb távra terveznek kimenni dolgozni külföldre, egész pontosan 16,3%-uk válaszolt igennel a kérdésre.

Végleg letelepedni külföldön, viszont ennél kevesebben kívánnak, mindössze 7,8%-a a válaszadóknak szándékozik külföldön élni.

21. táblázat

Tervezi-e, hogy külföldön fog élni?

Igen	7,8%	
Nem	79,2%	
Nem tudja	13%	

A kutatásunkból következtetünk arra, hogy a fiatalok sokkal inkább a nagyobb jövedelem, mintsem Magyarországot szeretnék végleg itt hagyni. Jól bizonyítja ezt a tanulásra és végleges letelepedésre vonatkozó kérdés.

A jövőben mélyebben meg kell vizsgálni, miért nem akarnak a fiatalok külföldön tanulni, majd az iskoláknak és civil szervezeteknek együttműködve kell megismertetni a fiatalokat a külföldi tanulmányok előnyeivel, lehetőségeivel, alternatíváival.

SWOT – ANALÍZIS

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> - Hiába a születésszám csökkenése, társadalmunk felnőttjei szeretnék gyereket, kevesen vannak, kik tudatosan nem vállalnak gyermeket. - Magyarország tehetséggondozása Európai szemléletben is magas szintű. - Az Ifjúságsegítők egyharmada dolgozik ifjúsági területen országos szinten, az ifjúságból fakadó munkaköröket képzett szakemberek látják el. - Helyi szinten artikulálódik az ifjúsági közfeladatok egy része. - Az Önkormányzat saját költségen is hajlandó ifjúsági szolgáltatások indítására. 	<ul style="list-style-type: none"> - A származásbéli különbségek még mindig jelen vannak, nehezebb helyzetben vannak azok, akik rossz körülmények közé születtek. - A helyi oktatás (akárcsak a közoktatás országos vonatkozásban) még mindig elméletorientáltabb más országokéhoz képest. Kevés gyakorlati tudást szereznek a diákok. - A piaci kereslet és kínálat nincs összeegyeztetve, ebből fakadóan sok frissen a munkaerőpiacra kilépő fiatal válik azonnal munkanélkülivé. - Munkaerőpiac és oktatás nem kommunikál egymással. - Az alsóosztálynak egyre kevesebb esélye van felzárkózásra, egyre nagyobbak a társadalmi különbségek. - A város és környékének megtartóereje gyenge, a Nyugat elragadja a helyi értelmiséget, a friss diplomás fiatalokat. - Az alsó és középosztály kisebb kulturális tőkével rendelkezik. - A fiatalok egyre jobban ki vannak téve az egészségtelen életmód veszélyeinek.
Lehetőségek	Veszélyek

<ul style="list-style-type: none"> - A vásárosnaményi fiatalok internetezési szokásai alapján az „információs társadalom bennszülöttjének” nevezhetőek. Az információ áramlásának sebességét látva kijelenthető, hogy az idősebb generációk nem lesznek képesek lépést tartani a fiatalokkal. - Számos támogatás szól fiatalok számára, az EU az ifjúságot tekinti az egyik legveszélyeztetettebb csoportnak, ugyanakkor kiemelkedő fontosságuk. - Számos ifjúsági szolgáltatás indult az elmúlt években, ez a tendencia a jövőben is folytatódik. - Cselekvési tervünk megvalósításával egy önálló, társadalmi szerepvállalásra kész fiatalság nevelhető ki, akik számos lehetőség közül választhatnak. - Nő a fiatalok önkéntes munkában és szervezetben betöltött szerepe. 	<ul style="list-style-type: none"> - A munkát nem találó, oktatásból frissen kikerülő fiatalok könnyen válhatnak NEET-ekké, ez az állapot pedig tartóssá válhat. - A NEET-ek megjelenésével, számuk növekedésével újra gyakori jelenséggé válhat a posztadoleszcencia⁴⁴, ami a gazdaság, a város és az ország számára is előnytelen egyaránt. - Az elszegényedő, munkaerőpiacról kiszoruló fiatalok társadalomba történő visszaintegrálása leggyakrabban kudarcba fullad. - A 2016-os Magyar Ifjúság Kutatás csak 2018-ban vált publikussá, e kétéves késés aggodalomra ad okot, az EU által is szorgalmazott preventív módszerek ezáltal használhatatlanná válnak. - A szakiskolákban megszerzhető tudás piaci értéke folyamatosan csökken.
--	--

⁴⁴ utóserdülőkor

MINDEZEK ALAPJÁN A 2018-19-ES ÉVEKRE A FELADATOK TEKINTETÉBEN KONKRÉT CSELEKVÉSI TERVET HATÁROZTUNK MEG A FELELŐSÖK ÉS HATÁRIDŐK MEGJELÖLÉSÉVEL.

AZ IFJÚSÁGI STRATÉGIÁBAN MEGFOGALMAZOTT FELADATOK

Olyan helyi programsorozatok kiemelt támogatása, melyek bemutatják az egészséges életmódot a közösségi terekben.

- **Felelős:** Önkormányzat, Művelődési Központ, együttműködő civil szervezetek.
- **Határidő:** folyamatos.

Az egészséges életmód és a gasztronómiai sokszínűség jegyében, olyan projektek támogatása, mely a generációk együttműködésével valósul meg.

- **Felelős:** Önkormányzat, együttműködő civil szervezetek.
- **Határidő:** folyamatos.

Az illetékes hatóságok és ifjúsági szervezetek bevonásával, rendszeres ellenőrzések lebonyolítása, melyek célja azon személyek illetve csoportok kiszűrése, akik a szórakozóhelyen nemkívánatos magatartást tanúsítanak, továbbá jogszabály által tilalmazott kábító hatású anyagot kívánnak terjeszteni, forgalmazni, vagy azzal kereskedni.

- **Felelős:** Önkormányzat, illetékes hatóságok, együttműködő civil szervezetek.
- **Határidő:** folyamatos.

Egyes egészséget károsító anyagok (például: alkohol, kábítószer), negatív hatásaira történő figyelemfelhívás, prevenció célzattal.

- **Felelős:** Illetékes hatóságok, együttműködő civil szervezetek.
- **Határidő:** folyamatos.

Biztonságos szórakozóhelyek kialakítása, közös sz tenderdek és egy előre meghatározott szempontrendszer mentén, mely a résztvevő szórakozóhelyek együttműködésén alapul.

- **Felelős:** Önkormányzat.

- **Határidő:** folyamatos.

Az egészséges életmód népszerűsítése, alkohol- és kábítószermentes közösségi terek kialakításával.

- **Felelős:** Művelődési Központ, együttműködő civil szervezetek.
- **Határidő:** folyamatos.

Olyan személyek bemutatása, akik életútja és élettapasztalata hozzájárulhat a fiatalok sikeres karrierjéhez (összefoglalóan: kortárssegítők).

- **Felelős:** együttműködő civil szervezetek.
- **Határidő:** folyamatos.

Tehetségkutató és gondozás a városban élő feltörekvők lehetőségeinek kiszélesítésére, mely program hosszú távú célja, hogy ezen kiemelt réteg hozzáadott értéket képviselhesen a város javára.

- **Felelős:** együttműködő civil szervezetek.
- **Határidő:** folyamatos

Európai Önkéntes Szolgálat népszerűsítése a város által fenntartott és üzemeltetett egységeknél, lehetőség szerinti európai önkéntesek fogadása önkormányzati intézményeknél, vállalatoknál, amivel egyrészt a városban működő intézmények, cégek munkáját lehet segíteni, másrészt városunk ilyen irányú nemzetközi beágyazottsága is növekszik.

- **Felelős:** együttműködő civil szervezetek.
- **Határidő:** folyamatos.

Nemzetközi ifjúsági cserék, képzések lebonyolítása az ifjúság szakmai szervezetekkel az Erasmus+ program keretében az önkormányzat bevonásával.

- **Felelős:** együttműködő civil szervezetek.
- **Határidő:** folyamatos.

Sportrendezvények és diáksport szervezetek folyamatos támogatása, ezzel is elősegítve a fiatalok egészséges életmódra történő nevelését, valamint a szabadidő értelmes eltöltését.

- **Felelős:** Önkormányzat
- **Határidő:** folyamatos.

Kerékpárutak további fejlesztése.

- **Felelős:** Önkormányzat.
- **Határidő:** folyamatos.

Karrierközpont kialakítása, ahol a vállalkozni vágyó fiatalokat és fiatal vállalkozókat segítik.

- **Felelős:** Önkormányzat, együttműködő vállalkozók, civil szervezetek.
- **Határidő:** folyamatos.

Pályaválasztási börsék megszervezése az oktatás minden szintjén, valamint a munkáltatók és az oktatási intézmények között.

- **Felelős:** Önkormányzat, együttműködő munkaadók, oktatási intézmények, civil szervezetek.
- **Határidő:** folyamatos.

Jövőképkereső és tervező programok elindítása.

- **Felelős:** Művelődési Központ, együttműködő szervezetek.
- **Időpont:** folyamatos.

Ifjúsági szervezetek civil területen történő megalakulásának támogatása, és számukra történő szakmai segítségnyújtás.

- **Felelős:** Művelődési Központ.
- **Határidő:** folyamatos.

Az információs napokon tájékoztatás nyújtása a forrásallokáció témájában, mely segítségével a célcsoport első kézből értesülhet a számukra nyitva álló lehetőségekről.

- **Felelős:** Művelődési Központ, együttműködő civil szervezetek.

- **Határidő:** folyamatos.

A középiskolák rendhagyó osztályfőnöki óráihoz történő segítségnyújtás.

- **Felelős:** Oktatási intézmények.
- **Határidő:** folyamatos.

Folyamatos kommunikáció a fiatalok felé, egyeztetés velük az őket érintő problémák megoldása érdekében kidolgozott stratégiákról.

- **Felelős:** Önkormányzat, Művelődési Központ.
- **Határidő:** folyamatos.

1. MELLÉKLET: KÉRDŐÍV

Vásárosnaményi Ifjúsági Stratégia

Kérdőív

Üdvözlöm! vagyok. Kérdőívünkkel vásárosnaményi 15–29 éves fiatalokat keresünk fel.

Kutatásunkban a vásárosnaményi fiatalok életével, életmódjával kapcsolatos kérdések szerepelnek. Ezt a kutatást a Vásárosnaményi Ifjúsági Stratégia elkészítése céljából indítottuk, amelynek eredményei a fiatalokkal kapcsolatos döntések és intézkedések alapjául szolgálnak. Válaszait a hatályos adatvédelmi jogszabályoknak megfelelően, név nélkül, matematikai, statisztikai módszerekkel dolgozzuk fel.

Szeretnénk egy kb. 30 perces kérdőíves interjút készíteni.
Nagyon hálásak lennénk, ha értékes válaszaival segítené munkánkat!

Szeretnénk arról is biztosítani Önt, hogy válaszait az adatvédelmet szabályozó törvény értelmében szigorúan bizalmasan kezeljük, és kizárólag e kutatás keretei között, összesítve dolgozzuk fel. Ezen kívül szeretnénk megnyugtatni arról is, hogy a beszélgetés során nem kívánunk Önnek semmit eladni, kizárólag az Ön véleményére lennénk kíváncsiak.

1. A válaszadó neve:

- 1 – férfi
- 2 – nő

2. Születési éve:

--	--	--	--	--

CSALÁD, GYERMEKVÁLLALÁS

3 Mi az Ön jelenlegi családi állapota?

- 1 – nőtlen, hajadon
- 2 – házas
- 3 – élettársi kapcsolatban él
- 4 – elvált
- 5 – özvegy
- 888 – NT
- 999 – NV

4. Együtt él Ön a házastársával, élettársával?

- 1 – igen
- 2 – nem
- 888 – NT
- 999 – NV

5. Van-e Önnek jelenleg párkapcsolata, barátnője, barátja (akivel nem élnek együtt)?

- 1 – van
- 2 – nincs
- 888 – NT
- 999 – NV

6: Tervezi-e, hogy a KÖVETKEZŐ 3 ÉVEN BELÜL (újabb) gyereket vállal?

- 1 – mindenképpen
- 2 – inkább igen
- 3 – inkább nem
- 4 – semmiképpen
- 5 – nem lehet (több) gyereke
- 888 – NT
- 999 – NV

7. Ha Ön jelenleg nem házas, szeretne-e házasságban élni? (Akár a közeli, akár a távoli jövőben.)

- 1 – biztosan nem
- 2 – inkább nem
- 3 – inkább igen
- 4 – biztosan igen
- 888 – NT
- 999 – NV

8. Kérem, mondja meg, mennyire ért egyet az alábbi állításokkal? Kérem, hogy egy egytől ötig terjedő skála segítségével válaszoljon, ahol az 1-es azt jelenti, hogy egyáltalán nem ért egyet, míg az 5-ös azt, hogy teljes mértékben egyetért az adott állítással.

<i>RANDOM</i>	Egyáltalán nem	2	3	4	Teljes mértékben	NT	NV
1. Manapság könnyű párt találni	1	2	3	4	5	888	999
2. Akik komolyan gondolják a kapcsolatukat, előbb-utóbb összeházasodnak	1	2	3	4	5	888	999
3. Gyerek nélkül nem élhet az ember igazán boldog, kiteljesedett életet	1	2	3	4	5	888	999
4. Több gyerek kell egy teljes családhoz	1	2	3	4	5	888	999
5. Az Ön korában az ember már családot alapít	1	2	3	4	5	888	999
6. A családban elsősorban a férfinak kell kenyérkeresőnek lennie	1	2	3	4	5	888	999
7. Az azonos neműek együttélése is ugyanúgy családnak tekinthető	1	2	3	4	5	888	999
8. Ha azt szeretnénk, hogy több gyermek szülessen, jobban kellene támogatni a gyermeket vállalókat	1	2	3	4	5	888	999
9. Az embernek döntenie kell vagy karriert csinál vagy gyermeket vállal.	1	2	3	4	5	888	999

9. Hol helyezné el önmagát a következő skálán aszerint, hogy minek van nagyobb szerepe az életében?

1 – családi élet magánélet – 2 – 3 – 4 – 5 – hivatás, munka, tanulás

88 – NT

99 – NV

10. Életeseményeket fogok felsorolni. Kérem, mondja meg, hogy megtörténtek-e már ezek Önnel?

10b. Hány éves korában történt ez?

10c. Mit gondol, hány éves korában fog ez megtörténni Önnel?

HA A VÁLASZADÓ SZERINT SOSEM TÖRTÉNIK MEG, ÍRJ 999-ET!	cs17a Megtörtént-e?		cs17b. Hány éves korában történt?	cs17c. Hány éves korában fog történni?
	Igen	Nem		
1. Elköltözni a szülői házból, szülőktől függetlenül élni	1	2		
2. Az első szakmai végzettséget megszerezni	1	2		
3. Először önálló, saját lakásba költözni	1	2		
4. Befejezni tanulmányait	1	2		
5. Először munkavégzésért pénzt kapni	1	2		
6. Először döntést hozni az életét meghatározó kérdésekben	1	2		
7. Először komoly párkapcsolatot kialakítani	1	2		
8. Először randevúzni (randizni)	1	2		
9. Felnőtté válni	1	2		

11. Ön szerint ma Magyarországon ki tekinthető felnőttnek?

<i>NYITOTT KÉRDÉS!</i>	Említi	Nem említi	NT	NV
1. Életkor (hány éves kortól:.....)	1	2	888	999
2. Aki annak érzi magát	1	2	888	999
3. Aki önálló döntéseket hoz	1	2	888	999
4. Aki már nem jár iskolába	1	2	888	999
5. Akinek gyereke van	1	2	888	999
6. Aki már dolgozik	1	2	888	999
7. Akinek van saját lakása	1	2	888	999
8. Aki házas	1	2	888	999
9. Akinek meghalt a szülője	1	2	888	999
10. Aki eljár szórakozni	1	2	888	999
11. Aki nem lakik otthon	1	2	888	999
12. Aki szavazhat (pl. országgyűlési választáson)	1	2	888	999
13. Aki tanul és dolgozik	1	2	888	999
14. Egyéb, éspedig:				

OKTATÁS

12. Ön jelenleg, főtevékenységét tekintve...?

- 1 – tanul, részt vesz valamilyen szervezett, iskolarendszerű képzésben,
 - 2 – vagy dolgozik, akár bejelentve, akár nem, akár alkalmazottként, akár vállalkozóként,
 - 3 – vagy egyik sem?
- 888 – NT
999 – NV

13. Mi az Ön legmagasabb, befejezett iskolai végzettsége?

0 – nem járt iskolába	8 – főiskolai szintű osztatlan képzésben szerzett diploma (régii főiskolai diploma)
1 – kevesebb, mint 8 osztály	9 – egyetemi szintű osztatlan képzésben szerzett diploma (régii egyetemi diploma)
2 – 8 általános	10 – alapképzés BA (BSc)
3 – szakmunkásképző, szakiskola	11 – mesterképzés MA (MSc)
4 – szakközépiskolai érettségi, középfokú technikum	12 – tudományos fokozat (PhD; DLA)
5 – gimnáziumi érettségi	888 – NT
6 – érettségire épülő szakképesítő bizonyítvány	999 – NV
7 – felsőfokú (akkreditált is) szakképesítő bizonyítvány (csak 1998 után szerezhető)	

14. Milyen iskolába jár Ön jelenleg?

1 – általános iskolába	8 – egyetemre (régii, osztatlan képzésben)
2 – érettségit nem adó szakmai képzésben vesz részt (2016 előtt megkezdett szakiskolai, speciális szakiskolai, illetve 2016-ban megkezdett szakközépiskolai képzések)	9 – alapképzésben (BA; BSc) vesz részt
3 – érettségit adó szakmai képzésben vesz részt (2016 előtt megkezdett szakközépiskolai, illetve 2016-ban megkezdett szakgimnáziumi képzések)	10 – mesterképzésben (MA; MSc) vesz részt
4 – gimnáziumba jár	11 – doktori képzésre (tudományos fokozatszerzés: PhD; DLA)
5 – érettségire épülő középfokú szakképzésben vesz részt	12 – diploma utáni, szakirányú továbbképzésre, posztgraduális képzésre
6 – felsőoktatási szakképzésben vesz részt	13 – egyéb tanfolyamot végez, nem iskolarendszerben tanul
7 – főiskolára (régii, osztatlan képzésben)	888 – NT
	999 – NV

15. Reményei szerint a tanulmányai befejezése után mennyi időn belül tud elhelyezkedni?

- 1 – legfeljebb 1 hónapon belül
- 2 – néhány hónapon belül
- 3 – fél éven belül
- 4 – ennél hosszabb idő alatt
- 5 – egyáltalán nem tud elhelyezkedni
- 6 – már abban a szakmában dolgozik, amit éppen tanul
- 888 – NT
- 999 – NV

16. Ön szerint mennyit érnek manapság az alábbi végzettségek? Kérem, hogy egy egytől ötig terjedő skála segítségével válaszoljon, ahol 1-es jelenti azt, hogy nagyon keveset, 5-ös pedig azt, hogy nagyon sokat! Mennyit ér a(z)...?

	Nagyon keveset	2	3	4	Nagyon sokat	NT	NV
1. Általános iskolai bizonyítvány	1	2	3	4	5	888	999
2. Szakiskolai bizonyítvány	1	2	3	4	5	888	999
3. Érettségi bizonyítvány	1	2	3	4	5	888	999
4. Diploma	1	2	3	4	5	888	999

17. Ön szerint a következők mennyire szükségesek ahhoz, hogy az ember jó állást tudjon találni? Kérem, hogy egy egytől ötig terjedő skála segítségével válaszoljon, ahol az 1-es azt jelenti, hogy egyáltalán nem szükséges, míg az 5-ös azt, hogy teljes mértékben szükséges.

<i>RANDOM</i>	Egyáltalán nem szükséges	2	3	4	Teljes mértékben szükséges	NT	NV
1. Nyelvtudás (nem nyelvvizsga papír)	1	2	3	4	5	888	999
2. Jó kapcsolatok	1	2	3	4	5	888	999
3. Jó családi háttér	1	2	3	4	5	888	999
4. Szaktudás, hozzáértés	1	2	3	4	5	888	999
5. Az iskola hírneve (ahol végzett)	1	2	3	4	5	888	999
6. Szakmai gyakorlat	1	2	3	4	5	888	999
7. Állandó tanulás, képzések	1	2	3	4	5	888	999
8. Papír, végzettség?	1	2	3	4	5	888	999

18. Mennyire ért egyet a következő állításokkal: Kérem, hogy egy egytől ötig terjedő skála segítségével válaszoljon, ahol az 1-es azt jelenti, hogy egyáltalán nem ért egyet, míg az 5-ös azt, hogy teljes mértékben egyetért az adott állítással.

<i>RANDOM</i>	Egyáltalán nem ért egyet	2	3	4	Teljes mértékben egyetért	NT	NV
1. Mindegy mivel foglalkozik valaki, de valamilyen diplomát mindenképpen szerezzen.	1	2	3	4	5	888	999
2. Egy jó szakmunkás-bizonyítvány ma többet ér egy diplománál.	1	2	3	4	5	888	999
3. Nem érdemes továbbtanulni, hiszen manapság egy jó szakmával többet lehet keresni.	1	2	3	4	5	888	999
4. Egy jól fizető külföldi munkát akkor is érdemes elvállalni, ha az nem az ember képzettségének megfelelő.	1	2	3	4	5	888	999
5. Diploma nélkül ma nem lehet boldogulni a világban.	1	2	3	4	5	888	999
6. Manapság a nyelvtudás többet ér a diplománál.	1	2	3	4	5	888	999

19. Véleménye szerint lesz-e valaha olyan munkája, amely megközelíti azt, amire vágyik?

1 – biztosan nem 2 3 4 5 – biztosan igen

9 – már most az van

888 – NT

999 – NV

20. Milyen idegen nyelvet beszél a saját anyanyelvén kívül?

21. Milyen szinten beszéli ezt a nyelvet?

22. Rendelkezik-e nyelvvizsgával?

	o20. Milyen idegen nyelvet <u>beszél</u> a saját anyanyelvén kívül?				o21. Milyen szinten beszéli ezt a nyelvet? (Ha o20_x=1)				o22. Rendelkezik-e nyelvvizsgával? (Ha o20_x=1)			
	Említi	Nem említi	NT	NV	Alap	Közép	Felső	Anyanyelv	Van	Nincs	NT	NV
1. Angolul	1	2	888	999	1	2	3	4	1	2	888	999
2. Németül	1	2	888	999	1	2	3	4	1	2	888	999
3. Franciául	1	2	888	999	1	2	3	4	1	2	888	999
4. Olaszul	1	2	888	999	1	2	3	4	1	2	888	999
5. Spanyolul	1	2	888	999	1	2	3	4	1	2	888	999
6. Oroszul	1	2	888	999	1	2	3	4	1	2	888	999
7. Románul	1	2	888	999	1	2	3	4	1	2	888	999
8. Egyéb, éspedig:												

23. Szokta-e Ön idegennyelvtudását (bármelyiket) az alábbiakhoz használni...?

	Soha	Ritkán	Gyakran	Mindig	NT	NV
1. Munkájához (Ha o1=2 vagy o2_2=1)	1	2	3	4	888	999
2. Tanuláshoz (Ha o1=1 vagy o2_1=1)	1	2	3	4	888	999
3. Idegennyelvű újságot, magazint olvasni	1	2	3	4	888	999
4. Idegennyelvű internetes cikkeket olvasni	1	2	3	4	888	999
5. Társalogni élő szóban	1	2	3	4	888	999
6. Társalogni írásban	1	2	3	4	888	999

24. Tanult-e valaha külföldön?

- 1 – igen
- 2 – nem
- 888 – NT
- 999 – NV

MUNKAERŐPIAC

25. Eddigi élete során végzett-e olyan munkát, amiért pénzt kapott?

- 1 – igen
- 2 – nem
- 888 – NT
- 999 – NV

26. Dolgozott-e bármikor az iskola mellett...

	Soha	Ritkán	Gyakran	Mindig	NT	NV
1. Iskolai szünetekben (pl. Nyári szünet)?	1	2	3	4	888	999
2. Iskola idő alatt (pl. Reggelenként iskola előtt, tanítás után, hétvégénként, szorgalmi időszakban)?	1	2	3	4	888	999

27. Volt már Önnek legalább 3 hónapig tartó (hivatalos) munkavállalása, leszámítva a szünidei munkavállalásokat?

- 1 – igen
- 2 – nem
- 888 – NT
- 999 – NV

28. Iskolái befejezése/abbahagyása után hány hónappal tudott először elhelyezkedni?

- hónappal
- 0 – kevesebb, mint 1 hónappal
- 888 – már a tanulmányai alatt elhelyezkedett
- 999 – még nem sikerült

29. Kérem, a továbbiakban arra a munkájára gondoljon, amelyiket Ön elsődlegesnek tekinti! Ebben a munkájában Ön:

- 1 – önálló vállalkozó, tulajdonos vagy résztulajdonos
 - 2 – őstermelő
 - 3 – alkalmazott (volt)
 - 4 – alkalmi munkái vannak
 - 5 – közfoglalkoztatott (közhasznú, közcélú stb. munkát végző, közmunkás)
 - 6 – egyéb, éspedig:.....
- 888 – NT
999 – NV

30. Milyen típusú munkaszerződése van (volt az utolsó munkájában) Önnek?

- 1 – határozatlan idejű, bejelentett
 - 2 – határozott idejű, bejelentett
 - 3 – eseti megbízás
 - 4 – alkalmazottként számlát adok egy cég nevében
 - 5 – bejelentés nélküli alkalmazásban áll (feketén foglalkoztatják)
- 888 – NT
999 – NV

31. Ön a fizetését részben vagy egészben zsebbe kapja-e (kapta)?

- 1 – igen, az egészet
 - 2 – igen, egy részét
 - 3 – nem, semennyit sem kap zsebbe
- 888 – NT
999 – NV

32. Ön:

- 1 – teljes munkaidőben, vagy
 - 2 – részmunkaidőben dolgozik/dolgozott?
- 888 – NT
999 – NV

33. Ön jelenleg:

- 1 – kötött (fix) munkaidő-beosztásban,
 - 2 – rugalmas (kötetlen) munkaidőben
 - 3 – távmunkában dolgozik/dolgozott
- 888 – NT
999 – NV

34. Mennyire érzi biztosnak jelenlegi munkáját, állását? Kérem, hogy egy egytől ötig terjedő skála segítségével válaszoljon, ahol az 1-es azt jelenti, hogy egyáltalán nem, míg az 5-ös azt, hogy teljes mértékben biztosnak érzi jelenlegi munkáját, állását.

- 1 – egyáltalán nem biztos 2 3 4 5 – teljes mértékben biztos
- 888 – NT
999 – NV

35. Volt-e eddigi élete során bármikor?

- 1 – regisztrált munkanélküli, vagy
- 2 – nem regisztrált munkanélküli, vagy
- 3 – mindkettő volt
- 4 – nem volt munkanélküli
- 888 – NT
- 999 – NV

36. Mennyi ideig tartott a leghosszabb munkanélküli időszaka?

- hónap
- 888 – NT
- 999 – NV

37. Tapasztalatai szerint milyenek most az elhelyezkedési lehetőségek az Ön lakóhelyén és a környékén azzal a végzettséggel és szakképzettséggel, amellyel Ön rendelkezik / amilyen végzettséggel Ön iskolai befejezése után rendelkezni fog? Kérem, hogy egy egytől ötig terjedő skála segítségével válaszoljon, ahol az 1-es azt jelenti, hogy nagyon kedvezőtlenek, míg az 5-ös azt, hogy nagyon kedvezőek.

- 1 – nagyon kedvezőtlenek 2 3 4 5 – nagyon kedvezőek
- 888 – NT 999 – NV

38. Ha Ön, egy ideális munkahelyre gondol, mi annak a legfontosabb jellemzője?

	Jelölte	Nem jelölte	NT	NV
1. Jó fizetés	1	3	888	999
2. Rugalmas munkaidő	1	3	888	999
3. Kényelmes tempó, kevés stressz	1	3	888	999
4. Önálló kezdeményezés lehetősége, döntések meghozatala	1	3	888	999
5. Érdekes munka	1	3	888	999
6. Biztonságos munkahely	1	3	888	999
7. Kellemes társaság	1	3	888	999
8. Jó előrelépési lehetőség	1	3	888	999
9. A társadalom számára hasznos munka	1	3	888	999
10. A magánélet és a munka egészséges egyensúlyának biztosítása	1	3	888	999
11. Egyéb, éspedig:				

39. Ön mekkora nettó (kézhez kapott) fizetéssel lenne elégedett?

..... Ft

888 – NT

999 – NV

KÜLFÖLDI MUNKA ÉS TANULÁS

40. Tervezi-e?

	Igen	Nem	NT	NV
1. Hogy a közeljövőben külföldre menjen tanulni?	1	2	888	999
2. Hogy egy pár hétre, vagy hónapra külföldre menjen dolgozni (ingázni is)?	1	2	888	999
3. Hogy egy pár évre külföldre megy dolgozni?	1	2	888	999
4. Hogy külföldön fog élni?	1	2	888	999

**41. Mi az, amiért (mégis) hajlandó lenne elhagyni az országot hosszabb-rövidebb időre?
(NE OLVASD FEL A VÁLASZLEHETŐSÉGEKET CSAK JELÖLD! TÖBB VÁLASZ LEHETSÉGES!)**

<i>NYITOTT KÉRDÉS</i>	Említi	Nem említi	NT	NV
1. Karrier	1	2	888	999
2. Jobb megélhetés	1	2	888	999
3. Tapasztalatszerzés	1	2	888	999
4. Új kihívások	1	2	888	999
5. Tanulás általában (Magyarországon nincs olyan képzés, több tanulási lehetőség van, stb.) NEM nyelvtanulás	1	2	888	999
6. Nyelvtanulás	1	2	888	999
7. Családi okok	1	2	888	999
8. Hogy önkéntes munkát végezzen	1	2	888	999
9. Otthoni rossz anyagi körülmények	1	2	888	999
10. Itthoni politikai helyzet	1	2	888	999
11. Itthoni kilátástalanság, lehetőségek hiánya	1	2	888	999

42. Milyen okok tartják vissza attól, hogy elhagyja az országot hosszabb-rövidebb időre?
 (NE OLVASD FEL A VÁLASZLEHETŐSÉGEKET CSAK JELÖLD! TÖBB VÁLASZ LEHETSÉGES!)

<i>NYITOTT KÉRDÉS</i>	Említi	Nem említi	NT	NV
1. Ragaszkodik a hazájához, szülőhelyéhez	1	2	888	999
2. Ragaszkodik a családjához	1	2	888	999
3. Ragaszkodik a barátaihoz	1	2	888	999
4. Egyedül nem mer belevágni	1	2	888	999
5. Nincs (anyagi) lehetősége rá	1	2	888	999
6. Túlságosan sok ügyintézással jár	1	2	888	999
7. Nem akarja föladni itthoni életét, karrierjét	1	2	888	999
8. Nem beszél elég jól idegen nyelven	1	2	888	999
9. Nem tudja, hogyan fogjon hozzá	1	2	888	999
10. Itthon is boldogul	1	2	888	999
11. Veszélyes (terrorizmus, bűnözés)	1	2	888	999
12. Fél a sikertelenségtől	1	2	888	999
13. Fél az idegen környezettől	1	2	888	999

43. Mennyire tartja Ön valószínűnek, hogy 2-3 éven belül igazak lesznek Önre a következő kijelentések? Kérem, hogy egy egytől ötig terjedő skála segítségével válaszoljon, ahol az 1-es azt jelenti, hogy egyáltalán nem, míg az 5-ös azt, hogy teljes mértékben valószínűnek tartja.

<i>RANDOM</i>	Egyáltalán nem	2	3	4	Teljes mértékben	NT	NV
1. (Új munkahelyen) dolgozik	1	2	3	4	5	888	999
2. Saját vállalkozást/startup-ot indít	1	2	3	4	5	888	999
3. Külföldre költözik	1	2	3	4	5	888	999
4. Elkezd egy új képzést/iskolát	1	2	3	4	5	888	999
5. A mostaninál jobb anyagi helyzetben lesz	1	2	3	4	5	888	999
6. Rendszeresen sportol	1	2	3	4	5	888	999
7. Elköltözik innen (bárhová)	1	2	3	4	5	888	999
8. Rendelkezik megtakarítással	1	2	3	4	5	888	999

TÁRSADALOMHOZ VALÓ KAPCSOLÓDÁS, KÖZÉLET

44. Összességében Ön mennyire érzi magát biztonságban...? Kérem, hogy egy egytől ötig terjedő skála segítségével válaszoljon, ahol az 1-es azt jelenti, hogy egyáltalán nem érzi magát biztonságban, míg az 5-ös azt, hogy teljes mértékben biztonságban érzi magát.

	Egyáltalán nem	2	3	4	Teljes mértékben	NT	NV
1. az országban	1	2	3	4	5	888	999
2. a saját településén (Vásárosnamény)	1	2	3	4	5	888	999
3. a közvetlen lakókörnyezetében (pl. Saját utcában)	1	2	3	4	5	888	999
4. az otthonában	1	2	3	4	5	888	999
5. az interneten	1	2	3	4	5	888	999

45. Mennyire érdekli Önt a politika? Kérem, egy egytől ötig terjedő skála segítségével válaszoljon, ahol az 1-es azt jelenti, egyáltalán nem érdekli, az 5-ös pedig azt, hogy nagyon érdekli!

1 – egyáltalán nem érdekli – 2 – 3 – 4 – 5 – nagyon érdekli

88 – NT

99 – NV

46. Mindent egybevetve, véleménye szerint az elmúlt 10 évben hogyan alakult...

	Romlott	Nem változott	Javult	NT	NV
1. ...a település (Vásárosnamény) gazdasági helyzete?	1	2	3	888	999
2. ...a településen élő (Vásárosnamény) emberek életszínvonala?	1	2	3	888	999
3. ...a településen élő (Vásárosnamény) emberek hangulata?	1	2	3	888	999
4. ...az Ön családjának anyagi helyzete?	1	2	3	888	999
5. ...az Ön családjának belső viszonyai?	1	2	3	888	999

47. És Ha a jövőre gondol, mit tart valószínűnek a következő 10 évben hogyan fog alakulni...

	Romlik	Nem változik	Javul	NT	NV
1. ...a település (Vásárosnamény) gazdasági helyzete?	1	2	3	888	999
2. ...a településen élő (Vásárosnamény) emberek életszínvonala?	1	2	3	888	999
3. ...a településen élő (Vásárosnamény) emberek hangulata?	1	2	3	888	999
4. ...az Ön családjának anyagi helyzete?	1	2	3	888	999
5. ...az Ön családjának belső viszonyai?	1	2	3	888	999

48. Mennyire bízik Ön a következőkben: teljes mértékben, inkább igen, inkább nem vagy egyáltalán nem?

	Egyáltalán Nem	Inkább Nem	Inkább Igen	Teljes mértékben	NT	NV
1. Az Alkotmánybíróságban	1	2	3	4	888	999
2. A Köztársasági Elnökben	1	2	3	4	888	999
3. Az Országgyűlésben	1	2	3	4	888	999
4. A kormányban	1	2	3	4	888	999
5. A politikusokban	1	2	3	4	888	999
6. A civil szervezetekben	1	2	3	4	888	999
7. A honvédségben	1	2	3	4	888	999
8. Az egyházakban általában	1	2	3	4	888	999
9. A rendőrségben	1	2	3	4	888	999
10. A bíróságokban	1	2	3	4	88	99
11. A település (kerület) polgármesterében	1	2	3	4	88	99
12. A helyi képviselőtestületben	1	2	3	4	88	99
13. A helyi önkormányzatban	1	2	3	4	88	99
14. A bankokban, biztosítóknál	1	2	3	4	88	99

49. És mennyire bízik Ön a következőkben: teljes mértékben, inkább igen, inkább nem vagy egyáltalán nem?

	Egyáltalán Nem	Inkább Nem	Inkább Igen	Teljes mértékben	NT	NV
1. Általában az emberekben	1	2	3	4	888	999
2. Az Ön családjában	1	2	3	4	888	999
3. Szomszédokban	1	2	3	4	888	999
4. Ismerőseiben	1	2	3	4	888	999
5. Munkatársaiban	1	2	3	4	888	999
6. Azokban a személyekben, akikkel először találkozik	1	2	3	4	888	999

50. Mennyire elégedett Ön a demokrácia működésével Magyarországon?

- 1 – egyáltalán nem elégedett,
- 2 – nem igazán elégedett,
- 3 – többé-kevésbé elégedett
- 4 – teljes mértékben elégedett
- 888 – NT
- 999 – NV

51. Politikai kérdésekben Ön mennyire ért egyet a szüleivel?

- 1 – mindkét szülőjével egyet ért
- 2 – csak az egyik szülőjével ért egyet
- 3 – részben egyetért velük, részben nem
- 4 – egyikőjükkel sem ért egyet
- 9 – nem ismeri a szülei politikai nézeteit
- 888 – NT
- 999 – NV

52. Milyen gyakran szokott Ön a családjával közéleti kérdésekről, társadalmi problémákról beszélgetni?

- 1 – rendszeresen
- 2 – alkalmanként
- 3 – soha
- 888 – NT
- 999 – NV

53. És a barátaival, közvetlen ismerőseivel milyen gyakran szokott közéleti kérdésekről, társadalmi problémákról beszélgetni?

1 – rendszeresen

2 – alkalmanként

3 – soha

888 – NT

999 – NV

54. Az alábbiakban különböző szervezeteket, közösségeket, csoportokat sorolunk fel. Kérjük, mondja meg, ha az elmúlt egy év során kapcsolódott valamilyen egyesülethez, alapítványhoz, önkéntes társuláshoz, csoporthoz, mozgalomhoz, közösséghez! Gondoljon olyanra, hogy részt vett a szervezet munkájában, tevékenységében, esetleg néha elment a rendezvényeire, stb. Kapcsolódott-e Ön ... ?

	Igen	Nem	NT	NV
1. Diák vagy hallgatói szervezethez	1	2	888	999
2. Kulturális, hagyományőrző, művészeti csoporthoz, szervezethez	1	2	888	999
3. Sportklubhoz vagy sportegyesülethez	1	2	888	999
4. Környezetvédelmi, természetvédelmi, állatvédő szervezethez	1	2	888	999
5. Szociális, lelki problémákkal foglalkozó szervezethez	1	2	888	999
6. Jótékonyssággal foglalkozó szervezethez	1	2	888	999
7. Egyházi szervezethez, vallási közösséghez (nem gyülekezet!)	1	2	888	999
8. Emberjogi vagy békemozgalomhoz, szervezethez	1	2	888	999
9. Szakszervezethez	1	2	888	999
10. Szakmai, tudományos egyesület, szervezethez	1	2	888	999
11. Helyi, lokális ügyekkel foglalkozó szervezethez	1	2	888	999
12. Politikai párthoz	1	2	888	999
13. Politikai ifjúsági szervezethez	1	2	888	999
14. Közéleti kérdésekkel foglalkozó egyéb szervezethez	1	2	888	999
15. Határon túli vagy határon túliakkal foglalkozó szervezethez	1	2	888	999
16. Bármilyen lazább közösség, mozgalom, csoporthoz (pl. Zenekar, hobbi csoportok, filmklub, stb.)	1	2	888	999
17. Egyéb, éspedig:				

55. Ön szerint mennyi lehetőségük van a fiataloknak beleszólni a helyi közügyekbe? (Itt, ezen a településen.) Kérem, hogy egy egytől ötig terjedő skála segítségével válaszoljon, ahol az 1-es azt jelenti, hogy egyáltalán nincs lehetőségük, míg az 5-ös azt, hogy nagyon sok lehetőségük van.

1 – egyáltalán nincs lehetőségük 2 3 4 5 – nagyon sok lehetőségük van

888 – NT

999 – NV

56. Mennyire tartja hasznosnak a helyi intézményeket, szolgáltatásokat, szervezeteket?

	Egyáltalán nincs rá szükség	2	3	Nagyon nagy szükség lenne rá	Van ilyen	NT	NV
1. Művelődési ház, kultúrház, ifjúsági ház	1	2	3	4	7	888	999
2. Klubhelyiség vagy ehhez hasonló találkozóhely a fiataloknak (ami nem a kocsmá)	1	2	3	4	7	888	999
3. Könyvtár	1	2	3	4	7	888	999
4. Ifjúsági tanácsadó, információs, szolgáltató iroda	1	2	3	4	7	888	999
5. Pályaválasztási, munkahely keresési tanácsadás	1	2	3	4	7	888	999
6. Települési/kerületi diák vagy ifjúsági önkormányzat, diákparlament (tehát nem iskolai!)	1	2	3	4	7	888	999
7. Droggal, alkohollal, szervenélybetegséggel kapcsolatos tanácsadás	1	2	3	4	7	888	999
8. Amatőr kulturális egyesület (színhátszók, zenészek stb.)	1	2	3	4	7	888	999
9. Települési szépítési, környezetvédelmi szervezet	1	2	3	4	7	888	999

57. Ön szerint ma mi a helyi ifjúság legégetőbb problémája?

<i>NYITOTT KÉRDÉS!</i>	Említi	NT	NV
1. Alkohol elterjedése	1	888	999
2. Anyagi nehézségek, létbizonytalanság, szegénység, elszegényedés	2	888	999
3. Baráti társaságok, közösségek hiánya	3	888	999
4. Bizonytalanság, kiszámíthatatlan jövő	4	888	999
5. Bűnözés	5	888	999
6. Céltalanság, nem tudják, mit akarnak	6	888	999
7. Család válsága, hiánya	7	888	999
8. Drogok, kábítószeres elterjedése	8	888	999
9. A fiatalok véleményét nem veszik figyelembe	9	888	999
10. iskolai problémák, tanulási nehézségek	10	888	999
11. Elvándorlás, külföldre vándorlás	11	888	999
12. Korrupció	12	888	999
13. Kilátástalanság	13	888	999
14. Környezet rossz állapota (rossz levegő, piszok)	14	888	999
15. Közlekedési nehézségek	15	888	999
16. Kulturálatlanság, tudatlanság, igénytelenség	16	888	999
17. Létbizonytalanság	17	888	999
18. Migráció	18	888	999
19. Munkanélküliség, elhelyezkedési nehézségek	19	888	999
20. Önálló egzisztencia, család megteremtésének nehézsége	20	888	999
21. A szülőktől való függés	21	888	999

22. A vágyott iskola elérhetetlensége vagy hiánya	22	888	999
23. Egyéb, éspedig:			

58. Mennyire elégedett Ön a következő dolgokkal? Kérem, hogy egy egytől ötig terjedő skála segítségével válaszoljon, ahol az 1-es azt jelenti, hogy egyáltalán nem elégedett, míg az 5-ös azt, hogy teljes mértékben elégedett.

	Egyáltalán nem elégedett	2	3	4	Teljes mértékben elégedett	NT	NV
1. Partnerkapcsolataival	1	2	3	4	5	888	999
2. Baráti kapcsolataival	1	2	3	4	5	888	999
3. Munkavállalási lehetőségeivel	1	2	3	4	5	888	999
4. Jelenlegi életszínvonalával	1	2	3	4	5	888	999
5. Anyagi helyzetével	1	2	3	4	5	888	999
6. Tanulás lehetőségeivel	1	2	3	4	5	888	999
7. Személyes élettervei megvalósításának esélyeivel	1	2	3	4	5	888	999
8. Jövőbeli kilátásaival	1	2	3	4	5	888	999
9. Mindent egybevetve azzal, ahogyan most él	1	2	3	4	5	888	999

59. Ön szerint mekkora problémát jelent Magyarország számára a magyar fiatalok külföldi munkavállalása? Kérem, hogy egy egytől ötig terjedő skála segítségével válaszoljon, ahol az 1-es azt jelenti, hogy egyáltalán nem jelent problémát, míg az 5-ös azt, hogy nagyon nagy problémát jelent.

1 – egyáltalán nem jelent problémát 2 3 4 5 – nagyon nagy problémát jelent

888 – NT

999 – NV

MÉDIA – KOMMUNIKÁCIÓ**60. Van-e otthon (a háztartásban, ahol lakik) ...?**

	Van	Nincs	NT	NV
1. Vezetékes telefon (előfizetés)	1	2	888	999
2. Számítógép (PC, laptop, tablet)	1	2	888	999
3. Internet-hozzáférés (előfizetés)	1	2	888	999
4. WIFI, otthoni vezeték nélküli internet	1	2	888	999
5. Internetre köthető televízió, okos (smart) TV	1	2	888	999
6. Televíziós műsor előfizetés	1	2	888	999

61. Van-e Önnek saját ...?

	Van	Nincs	NT	NV
1. Okostelefonja	1	2	888	999
2. Mobiltelefonja (csak akkor jelöld, ha nincs okostelefonja)	1	2	888	999
3. Mobiltelefonján, okostelefonján internet előfizetés (WIFI nélkül tud-e internetezni) (Ha i2_1, vagy i2_2 =1)	1	2	888	999
4. Mobiltelefon száma (saját használatú SIM kártyája)	1	2	888	999
5. Számítógépe, PC-je	1	2	888	999
6. Laptopja, notebookja	1	2	888	999
7. Tabletje, táblagépe	1	2	888	999
8. Játékkonzolja, pl. Xbox, Play Station vagy Nintendo (bármelyik ezek közül)	1	2	888	999
9. Okosórája, aktivitásmérője	1	2	888	999

62. Az alábbiak közül melyik állítás jellemzi leginkább az Ön okostelefon használatát?

- 1 – A telefonján lévő összes applikáció (APP) azonnal jelzi, ha üzenetet, értesítést kap.
 - 2 – Csak bizonyos applikációk vagy applikációk egyes szolgáltatásai jeleznek azonnal.
 - 3 – Nem kap értesítéseket a telefonján az applikációktól (APP-ektől).
- 888 – NT
999 – NV

63. Melyik állítás jellemző leginkább Önre? Ha értesítést kap telefonjára...

- 1 – azonnal megnézi
 - 2 – 1-2 óránként nézi meg
 - 3 – naponta többször megnézi
 - 4 – naponta egyszer megnézi
 - 5 – nem foglalkozik vele
- 888 – NT
999 – NV

64. Milyen gyakran használ Ön internetet?

- 1 – folyamatosan online van/ állandóan elérhető online
 - 2 – naponta többször
 - 3 – naponta
 - 4 – ennél ritkábban
 - 5 – soha
- 888 – NT
999 – NV

65. Milyen gyakran néz Ön televíziót (televízióadást)?

- 1 – Naponta
 - 2 – Hetente többször
 - 3 – Hetente
 - 4 – Havonta többször
 - 5 – Havonta
 - 6 – Ritkábban
 - 7 – Soha
- 888 – NT
999 – NV

66. Előfordult-e már, hogy televíziós műsort nem televízióban, hanem online, a csatorna honlapján vagy videómegosztó portálon, illetve letöltve nézett meg?

- 1 – igen, gyakran teszi ezt
 - 2 – igen, egyszer vagy kétszer előfordult már
 - 3 – sosem fordult még elő
- 888 – NT
999 – NV

67. Milyen ESZKÖZÖN néz Ön a leggyakrabban videotartalmakat (pl. filmeket, videoklipet, animációs filmeket, televíziós híradókat, stb.)?

- 1 – televíziókészüléken
- 2 – számítógépen, laptopon, notebookon
- 3 – mobiltelefonon, okostelefonon
- 4 – egyéb eszközön
- 888 – NT
- 999 – NV

68. Milyen gyakran olvas Ön nyomtatott napilapokat / hetilapot, folyóiratot?

- 1 – Naponta
- 2 – Hetente többször
- 3 – Hetente
- 4 – Havonta többször
- 5 – Havonta
- 6 – Ritkábban
- 7 – Soha
- 888 – NT
- 999 – NV

69. Hány darab hagyományos könyv van az Önök háztartásában?

-db
- 888 – NT
- 999 – NV

70. Tagja-e Ön valamilyen közösségi portálnak (online közösségi oldalnak)?

- 1 – igen
- 2 – jelenleg nem, de korábban tagja volt
- 3 – nem, soha nem volt tagja
- 888 – NT
- 999 – NV

71. Milyen gyakran használja Ön az alábbi közösségi oldalakat/szolgáltatásokat?

	Naponta többször	Naponta	Hetente	Ennél ritkábban	Soha	NT	NV
1. Facebook	1	2	3	4	5	888	999
2. Twitter	1	2	3	4	5	888	999
3. Tumblr	1	2	3	4	5	888	999
4. Instagram	1	2	3	4	5	888	999
5. LinkedIn	1	2	3	4	5	888	999
6. Snapchat	1	2	3	4	5	888	999
7.	Egyéb, éspedig:						

72. Hány ismerőse van Önnek az Ön által legtöbbet használt online közösségi portálon?

.....személy

888 – NT

999 – NV

73. Szokta-e Ön közösségi oldalon korlátozni azt, hogy

	Igen	Nem	NT	NV
1. Ki láthatja a bejegyzéseit (posztjait)?	1	2	888	999
2. Ki láthatja a fényképeit?	1	2	888	999
3. Ki láthatja az adatait?	1	2	888	999

74. És milyen gyakran szokta Ön a közösségi oldalakat ... használni? (Ha i17~=3)

	Naponta többször	Naponta egyszer	Hetente többször	Hetente egyszer	Havonta többször	Ritkábban	Soha	NT	NV
1. Szórakozásra	1	2	3	4	5	6	7	888	999
2. Segítségkérésre, tanácskérésre	1	2	3	4	5	6	7	888	999
3. Üzleti (munkával összefüggő kapcsolattartásra	1	2	3	4	5	6	7	888	999
4. Munkakeresésre	1	2	3	4	5	6	7	888	999
5. Tájékozódásra a helyi hírekkel kapcsolatban	1	2	3	4	5	6	7	888	999
6. Tájékozódásra általában	1	2	3	4	5	6	7	888	999
7. Párkeresésre	1	2	3	4	5	6	7	888	999

75. Összességben mennyire fontos(ak) az Ön számára a ..., mint információforrás? Kérem, hogy egy egytől ötig terjedő skála segítségével válaszoljon, ahol az 1-es azt jelenti, hogy egyáltalán nem fontos, míg az 5-ös azt, hogy teljes mértékben fontos. Tehát mennyire fontos az Ön számára a mint információforrás?

	Egyáltalán nem fontos	2	3	4	Teljes mértékben fontos	NT	NV
1. Televízió?	1	2	3	4	5	888	999
2. A könyvek?	1	2	3	4	5	888	999
3. Az internet?	1	2	3	4	5	888	999
4. A rádió?	1	2	3	4	5	888	999
5. A nyomtatott újságok?	1	2	3	4	5	888	999
6. Az online közösségi oldalak?	1	2	3	4	5	888	999
7. A helyi (lakóhelyén működő) klubok, társadalmi szervezetek, vallási közösségek?	1	2	3	4	5	888	999
8. A barátai?	1	2	3	4	5	888	999
9. A családja?	1	2	3	4	5	888	999

76. Mennyi időt tudna kibírni...

	Semennyit	Legfeljebb néhány percet	1-2 órát	3-6 órát	Egy napot	Néhány napot	Egy hetet	Ennél is többet bármennyit	t	NT	NV
1. az okostelefonja nélkül?	1	2	3	4	5	6	7	8	9	888	999
2. a leggyakrabban használt közösségi oldalára történő belépés nélkül?	1	2	3	4	5	6	7	8	9	888	999
3. internet nélkül?	1	2	3	4	5	6	7	8	9	888	999
4. wifi nélkül?	1	2	3	4	5	6	7	8		888	999

SPORT, SZABADIDŐ

77. Milyen gyakran fogyasztja Ön a következő termékeket: legalább naponta egyszer, hetente többször, hetente, havonta többször, havonta egyszer, vagy ritkábban, esetleg soha?

<i>RANDOM</i>	Naponta többször	Naponta egyszer	Hetente többször	Hetente egyszer	Havonta többször	Havonta egyszer, vagy ritkábban	Soha	NT	NV
1. Kávé	1	2	3	4	5	6	7	888	999
2. Cukrozott üdítőital	1	2	3	4	5	6	7	888	999
3. Nyers zöldség vagy gyümölcs (bármelyik ezek közül)	1	2	3	4	5	6	7	888	999
4. Palackozott ásványvíz (szénsavas vagy szénsavmentes)	1	2	3	4	5	6	7	888	999
5. Energiaital	1	2	3	4	5	6	7	888	999
6. Bármilyen gyógyszer	1	2	3	4	5	6	7	888	999
7. Hús (bármilyen húskészítmény)	1	2	3	4	5	6	7	888	999
8. Tej (bármilyen tejkészítmény)	1	2	3	4	5	6	7	888	999
9. Csapvíz	1	2	3	4	5	6	7	888	999
10. Főtt étel	1	2	3	4	5	6	7	888	999
11. Gyorséttermi étel	1	2	3	4	5	6	7	888	999
12. Vitaminkészítmény	1	2	3	4	5	6	7	888	999
13. Táplálékkiegészítő	1	2	3	4	5	6	7	888	999

78. Végez-e rendszeresen testmozgást, sportol-e (a kötelező testnevelési órán kívül)?

- 1 – igen
- 2 – nem
- 888 – NT
- 999 – NV

79. Mennyire elégedett Ön... ? Kérem, hogy egy egytől ötig terjedő skála segítségével válaszoljon, ahol az 1-es azt jelenti, hogy egyáltalán nem elégedett, míg az 5-ös azt, hogy teljes mértékben elégedett.

	Egyáltalán nem elégedett	2	3	4	Teljes mértékben elégedett	NT	NV
1. Az edzettségi szintjével?	1	2	3	4	5	888	999
2. A külsejével?	1	2	3	4	5	888	999
3. Az egészségével, közérzetével?	1	2	3	4	5	888	999

80. Az elmúlt 12 hónapban volt-e nyaralni, üdülni külföldön (legalább két éjszakát ott töltött)?

- 1 – igen
- 2 – nem
- 888 – NT
- 999 – NV

80b. Az elmúlt 12 hónapban volt-e Ön nyaralni, üdülni belföldön (legalább két éjszakát ott töltött)?

- 1 – igen
- 2 – nem
- 888 – NT
- 999 – NV

81. Mit csinál leggyakrabban a szabadidejében? Minden tevékenységet említsen meg!

<i>NYITOTT KÉRDÉS!</i>	Említi	Nem említi	NT	NV
1. Semmi különöset, csak úgy elvan	1	2	888	999
2. Olvas	1	2	888	999
3. Tévét néz	1	2	888	999
4. Internetezik, számítógépezik	1	2	888	999
5. Chatel, Facebook-ozik	1	2	888	999
6. „Telefonozik” (játszik a telefonon)	1	2	888	999
7. Játékkonzollal, vagy számítógépes játékkal játszik	1	2	888	999
8. A barátaival lóg, beszélget, stb.	1	2	888	999
9. Sportol	1	2	888	999
10. Zenét hallgat	1	2	888	999
11. Gyereket nevel	1	2	888	999
12. Zenél, fest, rajzol, szobrászkodik (önkifejezés)	1	2	888	99
13. Dísz tárgyakat / használati tárgyakat készít (sző, textilez, farag, stb.)	1	2	888	999
14. Barkácsol	1	2	888	999
15. Fényképez, filmez	1	2	888	999
16. Kirándul, túrázik	1	2	888	999
17. Egyéb, éspedig:				

82. Milyen gyakran jár Ön a következő helyekre?

<i>RANDOM</i>	Hetente Többször	Hetente Egyszer	Havonta Többször	2-3 Havonta	Évente Többször	(szinte) Soha	NT	NV
1. Színházba	1	2	3	4	5	9	888	999
2. Art moziba, / művész-filmeket nézni	1	2	3	4	5	9	888	999
3. Multiplexbe vagy más moziba	1	2	3	4	5	9	888	999
4. Könyvtárba	1	2	3	4	5	9	888	999
5. Komolyzenei hangversenyre	1	2	3	4	5	9	888	999
6. Könnyűzenei koncertre	1	2	3	4	5	9	888	999
7. Könyvesboltba	1	2	3	4	5	9	888	999
8. Kiállításra, múzeumba	1	2	3	4	5	9	888	999
9. Operába	1	2	3	4	5	9	888	999
10. Kávéházba, teázóba	1	2	3	4	5	9	888	999
11. Sörözőbe, borozóba, kocsmába, presszóba	1	2	3	4	5	9	888	999
12. Étterembe	1	2	3	4	5	9	888	999
13. Konditerembe, fitness klubba	1	2	3	4	5	9	888	999

83. Hány olyan barátja van Önnek, akivel gyakran van együtt szabadidejében személyesen?

0 – egy sincs

..... darab

888 – NT

999 – NV

84. Az alábbiak mennyire fontos részei az önképének, azaz mennyire határozzák meg azt, hogy Ön kicsoda? Kérem, hogy egy egytől ötig terjedő skála segítségével válaszoljon, ahol az 1-es azt jelenti, hogy egyáltalán nem, míg az 5-ös azt, hogy teljes mértékben. Mennyire fontos része az önképének...

	Egyáltalán nem fontos	2	3	4	Teljes mértékben fontos	NT	NV
1. A családja?	1	2	3	4	5	888	999
2. A barátai?	1	2	3	4	5	888	999
3. A település, ahol él?	1	2	3	4	5	888	999
4. A munkája/munkahelye?	1	2	3	4	5	888	999
5. Az oktatási intézmény, ahol tanul/tanult?	1	2	3	4	5	888	999
6. A politikai nézetei?	1	2	3	4	5	888	999
7. A vallás, amit követ?	1	2	3	4	5	888	999
8. A szervezet, aminek a tagja?	1	2	3	4	5	888	999
9. A zenei stílus, amit szeret?	1	2	3	4	5	888	999
10. Az öltözködési stílusa?	1	2	3	4	5	888	999
11. A könyvek, amiket szeret?	1	2	3	4	5	888	999
12. A filmek/sorozatok, amiket szeret?	1	2	3	4	5	888	999
13. A helyek (pl. Színház, kocsmá) amiket látogat?	1	2	3	4	5	888	999
14. Az internetes oldalak, amiket látogat?	1	2	3	4	5	888	999

85. Kérem, mondja meg, hogy van-e Önnek példaképe, és ha igen ki az?

	<i>NYITOTT KÉRDÉS</i>	Említi	Nem említi	NT	NV
1.	Nincs	1	2	888	999
2.	Barát	1	2	888	999
3.	Celeb	1	2	888	999
4.	Családtag	1	2	888	999
5.	Művész: színész, énekes, stb.	1	2	888	999
6.	Politikus	1	2	888	999
7.	Sportoló	1	2	888	999
8.	Tanár	1	2	888	999
9.	Történelmi személyiség	1	2	888	999
10.	Üzletember	1	2	888	999
11.	Videoblogger, youtuber	1	2	888	999
12.	Más valaki	1	2	888	999

86. Kérem, jellemezze Önmagát a tulajdonság-párok segítségével!

1.	bízom a jövőben	1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7	félek a jövőtől
2.	liberális	1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7	konzervatív
3.	baloldali	1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7	jobboldali
4.	mérsékelt	1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7	radikális
5.	hagyománykövető	1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7	modern
6.	kockázatkerülő	1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7	vállalkozó kedvű
7.	nemzetben gondolkodó	1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7	emberiségben gondolkodó

87. Mennyire ért egyet az alábbi állításokkal? Kérem, hogy egy egytől ötig terjedő skála segítségével válaszoljon, ahol az 1-es azt jelenti, hogy egyáltalán nem ért egyet, míg az 5-ös azt, hogy teljes mértékben egyetért az adott állítással.

<i>RANDOM</i>	Egyáltalán nem értek egyet	2	3	4	Teljes mértékben egyetértek	NT
1. Ön az élete fontos kérdéseiben önállóan dönt.	1	2	3	4	5	888
2. Ön konkrét tervei vannak a jövőre nézve.	1	2	3	4	5	888
3. Ön mindig számol a döntései lehetséges következményeivel.	1	2	3	4	5	888
4. Ön felnőttnek érzi magát.	1	2	3	4	5	888
5. Önt mások felnőttként kezelik.	1	2	3	4	5	888
6. Mostanában gyakran érezte magát stresszesnek.	1	2	3	4	5	888
7. Mostanában gyakran érezte magát boldognak.	1	2	3	4	5	888

88. Ön milyen nemzeti hovatartozásúnak vallja magát? Több választ is jelölhet!

- 1 – magyar
- 2 – német
- 3 – szlovák
- 4 – horvát
- 5 – román
- 6 – kínai
- 7 – zsidó
- 8 – roma, cigány
- 9 – szerb
- 10 – székely
- 11 – szlovén
- 12 – ukrán/ruszin
- 13 – lengyel
- 14 – bolgár
- 15 – örmény
- 16 – egyéb, éspedig:.....
- 888 – NT

89. Ha akarná, mennyire lenne könnyű vagy nehéz hozzájutnia valamilyen kábítószerhez?

- 1 – nagyon nehéz lenne
- 2 – inkább nehéz lenne
- 3 – inkább könnyű lenne
- 4 – nagyon könnyű lenne
- 888 – Nem tudom

90. Milyen gyakran fordult elő az elmúlt egy évben, hogy:

	Naponta	Hetente többször	Hetente 1-2 szer (hétvégenként)	Havonta néhányszor	Egy – két havonta	Ennél ritkábban	Egyszer sem	NT
1. Alkoholt fogyasztott	1	2	3	4	5	6	7	888
2. Ittas volt, berúgott	1	2	3	4	5	6	7	888
3. Pénznyereményért valamilyen szerencsejátékot játszott (pl. Lottó, tippmix, online fogadás, póker, kaparós sorsjegy)	1	2	3	4	5	6	7	888
4. Dohányzott (cigaretta, szivarozott, pipázott)	1	2	3	4	5	6	7	888
5. Elektromos cigarettát, e-cigarettát szívott	1	2	3	4	5	6	7	888

91. Most az emberek életviteléhez kapcsolódó értékeket sorolok fel. Kérem, hogy mindegyikről mondja meg: mennyire fontosak az egyes értékek az Ön életében! Kérem, hogy egy egytől ötig terjedő skála segítségével válaszoljon, ahol az 1-es azt jelenti, hogy egyáltalán nem fontos, míg az 5-ös azt, hogy nagyon fontos az Ön számára az adott érték.

Tehát mennyire fontos a(z)...

<i>RANDOM</i>	Egyáltalán nem fontos	2	3	4	Teljes mértékben fontos	NT	NV
1. Belső harmónia?	1	2	3	4	5	888	999
2. Hatalom?	1	2	3	4	5	888	999
3. Szabadság?	1	2	3	4	5	888	999
4. Rend?	1	2	3	4	5	888	999
5. Érdekes élet?	1	2	3	4	5	888	999
6. Gazdagság?	1	2	3	4	5	888	999
7. Nemzet?	1	2	3	4	5	888	999
8. Békés világ?	1	2	3	4	5	888	999
9. Tradíciók tisztelete?	1	2	3	4	5	888	999
10. Vallásos hit?	1	2	3	4	5	888	999
11. Családi biztonság?	1	2	3	4	5	888	999
12. Igaz barátság?	1	2	3	4	5	888	999
13. Szerelem/boldogság?	1	2	3	4	5	888	999
14. Haza biztonsága?	1	2	3	4	5	888	999
15. Egyenlőség?	1	2	3	4	5	888	999
16. Előítéletektől mentesség?	1	2	3	4	5	888	999
17. Engedelmesség/kötelességtudás?	1	2	3	4	5	888	999
18. Tehetség?	1	2	3	4	5	888	999
19. (ifjúsági) közösség?	1	2	3	4	5	888	999

92 Ön szerint mekkorák az ellentétek a magyar társadalomban a...?

	Egyáltalán nincs ellentét	Kicsi	Közepes	Nagy	Nagyon nagy ellentét van	NT	NV
1. Kormány és ellenzék között	1	2	3	4	5	888	999
2. A gazdagok és szegények között	1	2	3	4	5	888	999
3. A cigányok és a nem-cigányok között	1	2	3	4	5	888	999
4. Fővárosiak és vidékiek között	1	2	3	4	5	888	999
5. Fiatalok és nyugdíjasok között	1	2	3	4	5	888	999
6. Szülők és gyerekeik között	1	2	3	4	5	888	999
7. Adófizetők és az adót nem fizetők között	1	2	3	4	5	888	999
8. A bevándorlók és a Magyarországon születettek között	1	2	3	4	5	888	99
9. Nők és férfiak között	1	2	3	4	5	888	999
10. Gyermekes és gyermektelen családok között	1	2	3	4	5	888	999

93. Mennyire ért egyet az alábbi állításokkal? Kérem, hogy egy egytől ötig terjedő skála segítségével válaszoljon, ahol az 1-es azt jelenti, hogy egyáltalán nem ért egyet, míg az 5-ös azt, hogy teljes mértékben egyetért az adott állítással.

<i>RANDOM</i>	Egyáltalán nem értek egyet	2	3	4	Teljes mértékben egyet értek	NT	NV
1. Magyarok érzem magam.	1	2	3	4	5	888	999
2. Általában jobban szeretem a magyar népet, mint más népeket.	1	2	3	4	5	888	999
3. Büszke vagyok arra, hogy magyar vagyok.	1	2	3	4	5	888	999
4. Jobb lenne, ha a nem magyarok elköltöznének Magyarországról.	1	2	3	4	5	888	999
5. Azt érzem, hogy Magyarország a hazám.	1	2	3	4	5	888	999
6. Szerintem minden magyarnak Magyarországon kellene élnie.	1	2	3	4	5	888	999
7. Jó érzés magyarnak lenni.	1	2	3	4	5	888	999
8. Életem nagy részét inkább Magyarországon szeretném leélni, mint bármely más országban.	1	2	3	4	5	888	999
9. Úgy érzem, közös gyökerek, közös származás köt össze a magyarokkal.	1	2	3	4	5	888	999
10. Szeretem a magyar nyelvet.	1	2	3	4	5	888	999
11. A magyaroknak nem szabadna keveredniük másokkal.	1	2	3	4	5	888	999
12. Büszke vagyok Magyarországra.	1	2	3	4	5	888	999
13. Általában kedvelem a magyar népet.	1	2	3	4	5	888	999
14. Magyarország a legjobb ország, ahol élni lehet.	1	2	3	4	5	888	999
15. Általában inkább szeretek magyarokkal érintkezni, mint más országból jövő emberekkel.	1	2	3	4	5	888	999
16. Szeretem Magyarországot.	1	2	3	4	5	888	999
17. Azt érzem, a magyarok egy nagy 18. családot alkotnak, amelyhez én is tartozom.	1	2	3	4	5	888	999
19. Büszke vagyok arra, amit a magyarok véghezvittek.	1	2	3	4	5	888	999
20. Általánosságban a magyarok különbek a nem magyaroktól.	1	2	3	4	5	888	999
21. Büszke vagyok arra, hogy magyar állampolgár vagyok.	1	2	3	4	5	888	999

LAKÁSHELYZET, ÉLETKÖRÜLMÉNYEK

94. Hányan élnek Önnel együtt egy háztartásban, Önt is beleszámítva?

..... fő

888 – NT

999 – NV

95. És hányan dolgoznak jelenleg?

..... fő

888 – NT

999 – NV

96. Kérem, mondja meg, hogy hány testvére van! (Mindenkire számít, akit a kérdezett testvérének tart, legyen az vér szerinti, vagy egyéb.)

..... fő

888 – NT

999 – NV

96b. Kikkel él Ön egy háztartásban?

	Említi	Nem említi	NT	NV
1. Édesapa	1	2	888	999
2. Nevelőapa	1	2	888	999
3. Édesanya	1	2	888	999
4. Nevelőanya	1	2	888	999
5. Férj	1	2	888	999
6. Feleség	1	2	888	999
7. Élettárs	1	2	888	999
8. Gyereke	1	2	888	999
9. Testvér	1	2	888	999
10. Nagyszülő	1	2	888	999
11. Após	1	2	888	999
12. Anyós	1	2	888	999
13. Egyéb nem rokon, éspedig:				
14. Egyéb nem rokon, éspedig:				

97. Mi (volt) az édesanyja/nevelőanyja FOGLALKOZÁSA, amikor Ön 14 éves volt?

Fizikai

- 1 – mezőgazdasági fizikai munkás
- 2 – segédmunkás (nem mezőgazdasági)
- 3 – betanított munkás (nem mezőgazdasági)
- 4 – szakmunkás (nem mezőgazdasági)
- 5 – közvetlen termelésirányító (pl. művezető)

Szellemi

- 6 – egyéb (diplomához nem kötött) szellemi
- 7 – beosztott diplomás

Vezető

- 8 – alsó vezető (osztályvezető alatt)
- 9 – középszintű vezető (osztályvezető)
- 10 – felső vezető (osztályvezető fölött)

888 – NT

999 – NV

98. Mi (volt) az édesanyja/nevelőanyja legmagasabb befejezett iskolai végzettsége, amikor Ön 14 éves volt?

- 1 – kevesebb, mint 8 osztály
- 2 – 8 általános
- 3 – szakmunkásképző, szakiskola
- 4 – szakközépiskola, technikum
- 5 – gimnázium
- 6 – érettségi utáni szakképzés
- 7 – felsőfokú szakképzés
- 8 – főiskola
- 11 – egyetem
- 12 – doktori fokozat (Ph.D/DLA)

888 – NT

999 – NV

99. Mi (volt) az édesapja/nevelőapja FOGLALKOZÁSA, amikor Ön 14 éves volt?

Fizikai

- 1 – mezőgazdasági fizikai munkás
- 2 – segédmunkás (nem mezőgazdasági)
- 3 – betanított munkás (nem mezőgazdasági)
- 4 – szakmunkás (nem mezőgazdasági)
- 5 – közvetlen termelésirányító (pl. művezető)

Szellemi

- 6 – egyéb (diplomához nem kötött) szellemi
- 7 – beosztott diplomás

Vezető

- 8 – alsó vezető (osztályvezető alatt)
- 9 – középszintű vezető (osztályvezető)
- 10 – felső vezető (osztályvezető fölött)

888 – NT

999 – NV

100. Mi (volt) az édesapja/nevelőapja legmagasabb befejezett iskolai végzettsége, amikor Ön 14 éves volt?

- 1 – kevesebb, mint 8 osztály
 - 2 – 8 általános
 - 3 – szakmunkásképző, szakiskola
 - 4 – szakközépiskola, technikum
 - 5 – gimnázium
 - 6 – érettségi utáni szakképzés
 - 7 – felsőfokú szakképzés
 - 8 – főiskola
 - 11 – egyetem
 - 12 – doktori fokozat (Ph.D/DLA)
- 888 – NT
999 – NV

101. Ön a szüleitől külön kasszán él-e?

- 1 – igen
 - 2 – nem
- 888 – NT
999 – NV

102. Mennyi az Önök háztartásának átlagos havi nettó összjövedelme, beleértve az Ön és a háztartás összes tagjának jövedelmét is?

..... Ft

888 – NT

999 – NV

103. Mennyi az Ön átlagos havi nettó bevétele, amelyből gazdálkodhat? (Kérem, a munkabér, ösztöndíj, zsebpénz mellett MINDEN jövedelmet vegyen figyelembe.)

..... Ft

888 – NT

999 – NV

104. Abban a háztartásban, ahol él, a napi megélhetésen túl tudnak-e félre tenni pénzt rendszeresen vagy esetenként?

- 1 – rendszeresen
- 2 – esetenként
- 3 – nem tudnak félretenni
- 4 – tudnának, de nem akarnak
- 888 – NT
- 999 – NV

105. Összességében hogy érzi, Önök anyagilag:

- 1 – gondok nélkül élek,
- 2 – beosztással jól kijönnek,
- 3 – éppen hogy kijönnek a jövedelmükből,
- 4 – hónapról-hónapra anyagi gondjaik vannak vagy
- 5 – nélkülözések között élek?
- 888 – NT
- 999 – NV

106. Kérem, mondja meg, hogy az alábbiak közül Ön melyik csoportba sorolná saját magát?

- 1 – alsó társadalmi csoport
- 2 – alsóközép társadalmi csoport
- 3 – középső társadalmi csoport
- 4 – felsőközép társadalmi csoport
- 5 – felső társadalmi csoport
- 888 – NT
- 999 – NV

107 Megfelelőnek tartja-e jelenlegi lakáskörülményeit?

- 1 – igen
- 2 – nem
- 888 – NT
- 999 – NV

108. Mennyire tartja fontosnak, hogy saját tulajdonú háza/lakása legyen?

- 1 – egyáltalán nem fontos
- 2 – inkább nem fontos
- 3 – inkább fontos
- 4 – nagyon fontos
- 888 – NT
- 999 – NV

109 Mindent mérlegelve elköltözne-e végleg arról a településről, ahol most él?

1 – igen

2 – nem

3 – talán

4 – szeretne, de nem tud

5 – igen, de csak másik kerületbe, illetve településrészre

6 – igen, de csak külföldre

888 – NT

999 – NV

Köszönöm, hogy értékes válaszaival segítette munkánkat!

2. MELLÉKLET: INTERJÚVÁZLAT

Vásárosnaményi Ifjúsági Stratégia Interjúvázlat

1. Bevezetés

- Kutatás célja
- Anonimitás
- Hozzájárul a hangfelvételhez

1. Bemutatkozás

2. Család, gyermekvállalás

- Mit jelent a család?
- Milyet szeretne?
- Párkapcsolat (vélemény a párkeresésről, milyen az ideális pár)
- Család és Munka

3. Oktatás

- Jelenlegi főtevékenység (tanuló, dolgozó, neet)
- Oktatás szerepe
 - o mi a véleménye a magyar / vásárosnaményi oktatásról
 - o min lehetne változtatni, országos / helyi szinten
 - o mennyire függ össze jó tanulmány és jó munka (gyakorlat, papír, kapcsolat fontos a munkánál?)
 - o idegennyelvek fontossága

4. Munkaerőpiac

- dolgozik-e jelenleg
- mi lenne az ideális munka
- mi az a nettó fizetés, amivel elégedett lenne
- mennyi munkalehetőség van namény és környékén

5. Külföld

- Magyarország és Külföld
- gondolkozik-e külföldre utazással (tanulás, munka) (és a fiatalok általánosan)

6. Társadalomhoz való kapcsolat, közélet

- Magyarország - milyen volt, milyen most, milyen irányba kellene menni
- Vásárosnamény - milyen volt, milyen most, milyen irányba kellene menni
- van-e lehetőség beleszólni a közügyekbe - ha igen, hol
- melyek azok az intézmények, amelyek hasznosak, melyek azok, amelyeknek változnia kellene, melyek azok, amik jó lenne, ha lennének
- milyen a mai ifjúság - milyen problémák vannak, mire lenne szükségük

7. Média

- milyen csatornákon, felületeken fogyasztanak médiát a fiatalok
- milyen felületeket követ (miért)
- hogyan lenne érdemes megszólítani a fiatalokat
- mire használja a netet leginkább

8. Sport, szabadidő

- milyen lehetőségek vannak Vásárosnaményban sportolásra (elég-e, ha nem, mi lenne még jó)
- mennyien élnek ezekkel a lehetőségekkel
- milyen szabadidős tevékenységeket folytatnak – hétközben, hétvégén

Köszönöm, hogy értékes válaszaival segítette munkánkat!